Regina Elizabeth II

ROMÂNIA
Newsweek

Majestatea Sa
1926 — 2022

ANUL 5 ■ NUMĂRUL 141 ■ PREȚ: 19,90 LEI ■ 30.09.-20.10.202
22141
5 948494 000029

Regele Charles III

ROMÂNIA

Newsweek

Majestatea Sa

ANUL 5 ■ NUMĂRUL 141 ■ PREȚ: 19,90 LEI ■ 30.09.-20.10.2022

22141
5 948494 000029

Newsweek

30.09-20.10.2022 _ ANUL 5 _ NR.141

Apare lunar. Următoarea ediție va fi pe piață pe 21 octombrie 2022

SUMAR

Periscop

06 **Politică**
George Simion, „un om într-un carusel scăpat de sub control“

08 Omul cu banii de la AUR

Opinii

12 PETRE BĂDICĂ
Începe marea fraudă națională. La Universitate se intră doar cu buletinul

13 SILVIU SERGIU
Cum poate evita Rusia un dezastru în Ucraina

Cronica NATO

14 ION PETRESCU
Consensul - genul proxim al aliaților în NATO, diferența specifică - orgoliile naționale

Dosar

16 **Corespondenţă *Newsweek România* de pe front**
Şi printre ruine şi explozii se poate zâmbi

18 Sistemele Uragan contra rușilor

20 Ucis în propria casă, lângă linia frontului

22 Rușii lovesc mortal civilii lângă Bulevardul Culturii din Harkov

24 Armata distrusă a lui Putin defilează în Kiev

28 Oameni şi animale, evacuaţi din calea lui Putin

29 Primarul din Mariupol: 70% din oraș e în ruină

30 Psiholog israelian: probabil 25% dintre ucraineni vor suferi psihic

34 A eliberat Bucea. A pierdut 40 camarazi

36 „Sora“ președintelui ucrainean: Zelenski are talentul de a improviza

Internațional

38 **Interviu**
Samira Al-Masalmeh: Vestul nu a sprijinit poporul sirian la fel cum s-a implicat în Ucraina

42 **Analiză**
Gorbaciov lasă în urmă întrebări grele despre viitorul Rusiei

44 **O veste importantă**
Germania mizează pe o Europă extinsă

46 **Drepturile omului**
Raport ONU devastator pentru China - şi un test pentru democraţi

48 **Regalitate**
Viața unei Regine

54 Stânca pe care Marea Britanie Modernă a fost clădită

Magazin

56 **Fotoreportaj**
Mugur Vărzariu şi *Newsweek România*, la renumitul festival *Visa pour L'Image*

60 **Piaţa auto**
Ce mașini au ales românii în 2022

62 **Auto**
„Revoluția“ monoposturilor de Formula 1 continuă în 2023

Calendar

64 Cel mai puternic cutremur din Țara Românească

» P.64

Acest număr conține două coperte unice

TRECUT
Elisabeta a II-a a fost o prezență constantă timp de 70 de ani, adesea tumultuoși, în care domnit peste Regatul Unit.
Portret de
Ullstein Bild

VIITOR
Noul rege va încerca să păstreze o tradiție străveche, făcând-o, în același timp, relevantă pentru lumea modernă.
Portret de
Samir Hussein

Newsweek ROMÂNIA

REDACȚIA

DIRECTOR _ **Sabin Orcan**

Redactor-șef _ **Petre Bădică**

Senior-editori:
Mihai Duță, Adina Mutăr, Stelian Negrea, Răzvan Scăeșteanu, Silviu Sergiu

Reporteri: **Edi Neagu, Alexandru Pop, Daniel Toșa**

Contributori: **Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Ovidiu Nahoi, Ion Petrescu, Ramona Ursu**

Art director _ **Cecilia Bălănescu**

Corectură _ **Monica Ady**

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY · shutterstock · profimedia

EDITOR
SC News Internațional SA

Bd. Mărăşti, nr. 65-67, Sector 1, București
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81; 0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ **Carmen Dincă**

DIRECTOR PUBLICITATE _ **Adrian Dinu**
Telefon: 0722 250 070

EVENIMENTE _ **Ioana Dumitru**

OFFICE MANAGER _ **Andrei Sabin Orcan**

TIPAR:
ipg Infopress™ Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

Focus

ȘTIRI ÎN 4 FOTOGRAFII

BUNOL, SPANIA

În suc de tomate

Turiști și localnici aruncă cu roșii unii în alții, în cadrul celebrei „Tomatina", anuala bătaie cu roșii organizată în orașul Bunol, lângă Valencia (Spania), pe 31 august 2022. Evenimentul a avut loc după o pauză de doi ani cauzată de pandemia de coronavirus.

FOTO: ALBERTO SAIZ / AP / PROFIMEDIA

LONDRA, ANGLIA

Trăiască Regele!

O britanică sărută mâna Regelui Charles al III-lea, în fața Palatului Buckingham, vineri, 9 septembrie 2022, la scurt timp după proclamarea sa drept suveran, în urma morții Reginei Elisabeta a II-a. Regele, care s-a pregătit timp de 73 de ani pentru acest rol, s-a adresat națiunii îndurerate de dispariția singurului monarh britanic pe care l-a cunoscut.

FOTO: YUI MOK / AP / PROFIMEDIA

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Înapoi la școală

Anul școlar s-a deschis mai devreme, pe 5 septembrie a.c., în urma modificărilor aduse structurii sale de către Ministerul Educației. La ceremonia organizată la Colegiul Național Mihai Viteazu din București, au participat și copii ucraineni din ciclul primar de învățământ care și-au găsit refugiu în România, din cauza războiului declanșat de Rusia în țara lor.

FOTO: INQUAM PHOTOS / GEORGE CĂLIN

HARKOV, UCRAINA

Contraofensiva

Un soldat ucrainean stă pe un tanc, în proaspăt eliberatele teritorii din regiunea Harkiv, luni, 12 septembrie 2022. Trupele ucrainene au recucerit o suprafață mare de teritoriu ocupat de ruși, împingându-i pe aceștia peste granița de nord-est în anumite locuri. Kievul pretinde că a capturat mulți soldați ruși în urma contraatacului fulgerător care a forțat Moscova să se retragă în grabă.

FOTO: KOSTIANTIN LIBEROV / AP / PROFIMEDIA

POLITICĂ

GEORGE SIMION, „un om într-un carusel scăpat de sub control“

Președintele AUR se chinuie să ridice scorul partidului în sondaje, dar nu performează electoral așa cum spera

DE LA ALEGEREA SA ÎN FUNCȚIA de președinte al AUR, George Simion se zbate să ridice partidul peste cota cu care îl creditează sondajele de opinie în prezent. Potrivit unui sondaj Avangarde de la începutul lunii august, AUR se menține pe al treilea loc în topul opțiunilor de vot, cu 11%, în scădere însă cu un procent față de cercetarea anterioară, din luna iulie a.c.

Goana lui Simion după voturi a fost motivul pentru care acesta și-a transformat nunta de pe 27 august a.c. într-un spectacol electoral.

Obiectivul nu a fost, însă, atins. De altfel, Simion a înregistrat în ultima vreme o serie de eșecuri în planul imaginii.

Nunta nu a fost un succes atât de mare cum a anunțat Simion, în primul rând pentru că la eveniment au venit doar circa 2.000 de oameni, deși liderul AUR anunțase că așteaptă circa 10.000.

E drept că televiziunile care au transmis nunta au înregistrat audiențe importante, dar nu este foarte clar dacă aceste audiențe se vor transforma în voturi pentru Simion. Mai degrabă nu.

Doar RTV și Realitatea TV au acordat spații largi de emisie acestui eveniment. RTV a transmis într-o notă pozitivă, Realitatea TV într-una critică. Antena 3 a marcat subiectul în jurnalele de știri, Digi 24 și B1 TV l-au ignorat sau l-au tratat ca pe unul marginal. Pe de altă parte, nunta lui George Simion s-a dovedit a fi o copie palidă a nunții lui Corneliu Zelea Codreanu, liderul legionar din perioada interbelică, cu care președintele AUR a fost asemănat în dezbaterile publice.

Sociologul Barbu Mateescu a argumentat pe pagina sa de Facebook: „Simion nu demonstrează leadership. Sunt biblioteci întregi despre cum Legiunea lui Codreanu a apărut înaintea altor mișcări de acel tip de pe glob sau despre cum combinația credință-naționalism era unică. AUR pare acum însă un late adopter sau un copiator - Adibas-ul protestelor sociale din restul Europei. Și cum să spui că AUR e fruncea în condițiile astea, cum să ți se umfle pieptul de mândrie că <<noi, românii...>> când iată, noi, românii, nu suntem primii pe val, trendsetteri, oamenii la care se uită planeta toată ci un grup pe undeva pe la margine care ridică mâna timid: «și eu»? În AUR se va plăti pentru greșeala asta. Altfel, e doar miștocărească“.

Huiduit la „Gheorghe Lazăr“

Un alt moment în care imaginea lui George Simion a ieșit serios șifonată a fost cel de la Colegiul Național „Gheorghe Lazăr“ din București. Venit să țină un discurs cu ocazia deschiderii noului an școlar, în calitate de absolvent al prestigioasei unități de învățământ, Simion a fost huiduit în special de elevii prezenți. Atitudinea lor a contrastat cu bunăvoința cu care a fost tratat de conducerea liceului, care i-a facilitat momentul cu scop electoral.

Ulterior, directoarea de la Gheorghe Lazăr a declarat presei că nu l-a oprit pe liderul AUR să țină un discurs deoarece s-a temut că va face scandal, în stilul său caracteristic. „Nici nu am putut să judec. Mi s-a scurs sângele în picioare și în mintea mea a fost scandalul cu filmatul cu telefon, că nu e primit. Despre ce vorbim?“, a spus Ionela Neagoe, directorul Colegiului Național „Gheorghe Lazăr“ din București. Ea a precizat că George Simion „nu a fost invitat de școală“ și a decis singur să vină, iar ea, ca directoare, „probabil că trebuia să aleg varianta în care mă filmează și mă face cu ou și cu oțet că nu îl las în școală“. „Asta ar fi fost varianta cea mai bună“, a susținut Neagoe.

„Specialiștii“ lui Simion

Un alt moment care nu a avut reverberații în rândul opiniei publice, așa cum spera președintele AUR, a fost dezbate-

de
SILVIU SERGIU
silviu.sergiu@newsweek.ro

NUNTA lui George Simion a fost urmărită de la fața locului de mult mai puțini oameni decât anticipase președintele AUR.

rea organizată la Palatul Parlamentului, intitulată „România. Țară eșuată?", prima dintr-o serie de conferințe AUR care are drept obiectiv elaborarea unui proiect de țară.

Invitați în calitate de specialiști, care să contribuie la elaborarea acestui document, au fost o serie de personaje controversate, care s-au remarcat pe scena publică printr-un discurs suveranist, naționalist, antioccidental, pe alocuri cu accente extremiste.

Printre aceștia, actorul de comedie Mugur Mihăiescu, alias „Garcea", Dorin Iacob, mâna dreaptă a primului șef SRI, Virgil Măgureanu, fostul sindicalist apropiat de Rusia, Dumitru Coarnă, actualmente parlamentar, afaceristul Mohammad Murad, Eugen Teodorovici, omul lui Ponta și al lui Dragnea în PSD, fostul europarlamentar țărănist Norica Nicolai, precum și avocații Cosmina Cerva și Gheorghe Piperea.

„Mitingul din 2 octombrie nu trebuia să existe"

Sociologul Barbu Mateescu a trecut pe lista eșecurilor lui George Simion un eveniment care nu a avut loc încă: mitingul anunțat pentru data de 2 octombrie. Președintele AUR a făcut apel pe Facebook, la proteste în stradă, precizând că „nu este nicio criză energetică în România". Întrebat cu ce scop va fi organizat acest protest, Simion a precizat: „Pentru restabilirea logicii normalității. Nu este nicio criză energetică în România. Producem la fel de multă energie ca acum un an, când nu era niciun război, doar că au trebuit să majoreze prețul energiei peste tot în lume și să simuleze această criză energetică. Cerem alegeri anticipate. Este un protest anti-guvernamental".

Barbu Mateescu susține însă că „mitingul AUR de pe 2 octombrie nu trebuia să existe". „Pentru un rusofil, în mod cert e dezarmant să vezi că România ține același miting ca Cehia, dar o lună mai târziu. Arată cât de jos suntem pe lista priorităților Rusiei prin comparație cu alte țări. Arată de asemenea cât de slabe sunt, prin comparație, sentimentele rusofile ale României. Cu 28 de zile mai slabe. Cu patru săptămâni... în urma unei țări invadate de ruși în 1968. Penibil. Până și cel mai acerb fan al lui Putin se poate pomeni zâmbind printre dinți: «Până ținem noi mitingul cade Crimeea, bă! mai lent se poate?»", a scris sociologul pe Facebook.

Goana lui Simion după voturi l-a făcut să-și transforme nunta într-un spectacol electoral. Obiectivul nu a fost, însă, atins.

Barbu Mateescu: „George Simion se expune prea mult"

Tot Mateescu face o evaluare generală a prestației lui Simion și a șanselor acestuia de a convinge un segment cât mai consistent de electorat.

„O ipoteză pentru săptămânile următoare: George Simion se expune prea mult. Nuntă publică, discurs la începutul anului școlar, miting - și multe lucruri probabil în demarare sau de care nu știe acum nici el. Frenezia e remarcabilă - antonimul lui Ciucă, de exemplu.

Dar în spatele freneziei lui Simion nu e zâmbetul lui Dan Diaconescu, carisma altor figuri din istoria mai îndepărtată sau show-ul scrâșnit al lui Vadim.

De fapt nu e nimic, ci o succesiune de cariere: maghiarofobul de la Valea Uzului, care e fan Orban; luptătorul anti-pandemie într-o lume fără pandemie; militantul pentru unirea cu Basarabia care acum, într-un moment de mare slăbiciune strategică pentru Rusia, a uitat de această temă (...)

Activitatea intensă produce în mod inerent gafe, clipe nefericite, momente ratate. E normal. Dacă ai fond, treci peste ele cu un banc grosier (Băsescu), un apel rituos la dârzenie comună (Churchill), un zâmbet larg (JFK), optimism (Reagan). Simion n-are decât un singur lucru: dorința lui Simion de a face ceva. Priveliștea, în mod obiectiv, e terifiantă: un om într-un carusel scăpat de sub control", a scris sociologul pe Facebook.

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

Omul cu banii de la AUR

Nuntașii și finanțatorii AUR. Unii n-au bani pentru însurătoare, ceilalți investesc în imobiliare și au veleități publicistice.

MARIUS LULEA

GEORGE SIMION, COPREȘEDINTELE AUR, S-A ÎNSURAT LUNA aceasta în cadrul unul eveniment mult prea mediatizat, însă i-a fost dificil să precizeze cu exactitate sursele de finanțare. Misteriosul finanțator din spatele AUR, Lulea Marius, i-a asigurat un salariu modic lui Simion, pune la dispoziția partidului actualul sediu și sponsorizează partidul.

Declarație de avere suspect de goală

George Simion, copreşedintele AUR, este unul dintre cei mai săraci parlamentari ai României.

Declarația de avere oficială depusă la Parlament arată că acesta nu deține nici terenuri în proprietate, nici case sau apartamente, nici conturi bancare, bijuterii sau tablouri.

Singurul bun din declarația sa de avere este un autoturism Ford Fiesta din 2006 a cărui valoare de piață nu depășește pe site-urile specializate de vânzări auto 2.000 de euro.

Singura lui sursă de venit în 2021 a fost salariul de la Parlament, de 146.422 lei, adică 12.201 lei pe lună, 2.400 euro pe lună.

Ba mai mult, conform propriilor declarații, Simion, și-ar dona 90% din salariu. În final, i-ar rămâne pentru cheltuieli doar 1.220 de lei.

În declarația sa de avere din 2019, când a candidat fără succes la un post de europarlamentar, Simion preciza că și-a vândut un apartament cu 58.000 euro, avea un cont de 240.000 lei și un împrumut de 95.000 lei acordat liderului Peluzei Sud a Steaua București, Alexandru Tofan.

Toți acești bani au dispărut în trei ani de zile, transformându-l pe liderul AUR într-unul dintre cei mai săraci parlamentari și de departe cel mai sărac lider de partid parlamentar.

De aici și întrebarea: din ce surse de venit trăiește George Simion? Plus, din ce bani și-a finanțat nunta?

Conform site-urilor de profil, un meniu la o nuntă clasică variază în pragul de jos între 50-100 euro/persoană și chiar mult mai mult pentru cei cu dare de mână, ducând costurile unei nunți cu 200 de persoane, pentru o familie cu venituri medii, la circa 10-20.000 euro.

Chiar și la costuri la jumătate și chiar mai mici decât cele de la nunțile clasice, și tot ar fi avut nevoie de un buget de circa 250.000-500.000 Euro.

Chiar și cu un număr relativ restrâns de nuntași care au decis să facă deplasarea până în comuna Măciuca din Vâlcea, veniturile lui Simion nu îi acoperă cheltuielile medii lunare, exclusiv cele legate de un eveniment care necesită investiții consistente precum o nuntă.

George Simion a declarat pentru *Newsweek România* că cei 42 de nași și rudele sale urmau să-i suporte cheltuielile de nuntă.

Conform Institutului Național de Statistică (INS), cheltuielile medii lunare pe persoană în mediul urban au fost în 2021 de 2.300 lei, din care 60% merg pe consum, 33,6% pe impozite și contribuții și

de
STELIAN NEGREA
stelian.negrea@newsweek.ro

FOTO: FACEBOOK

SEDIUL AUR
așa cum apare el în acte. În Tunari

restul pe investiții și producție. Conform declarațiilor liderilor AUR, aceștia nu s-au atins deloc de subvenția de la stat pentru partidele politice. AUR a primit în 2021 o subvenție de la stat de 18,2 milioane lei, din care a cheltuit conform Autorității Electorale Permanente (AEP) 79 de lei.

Pe primele șase luni ale acestui an, AUR a primit 9,7 milioane lei, din care a cheltuit 30 de lei.

Sediul AUR e în mijlocul lui nicăieri

Pe strada Geneva, la numărul 20, se află sediul celui mai mare partid parlamentar de opoziție. E un sediu cochet și plin de bun gust. Puțin adevăr, și mai mult inadvertențe. De fapt, sediul AUR, cel declarat la Autoritatea Electorală Permanentă (AEP), se află pe strada Geneva, la numărul 20, dar în localitatea Tunari. Nu e vreun sediu cochet, ci mai degrabă un mini cămin de nefamiliști care adăpostește în cei 370 de metri pătrați ai săi muncitori din construcții.

Clădirea, ce nu pare să fi văzut planșeul unui arhitect, având strict doar funcționalități de cazare, are aerul unor apartamente înghesuite care să adăpostească muncitori în goană după un venit lunar care să le acopere coșul de la supermarket. Nu greșești dacă o compari și cu o pensiune făcută pe bucăți. Cu un singur etaj, dar cu 8 intrări pentru fiecare apartament, clădirea unde-și are sediul declarat partidul lui George Simion este situată în mijlocul câmpului, pe un teren agricol, fiind înconjurată de dezvoltări imobiliare recente și de o serie de garaje și dughene cu scop incert.

George Simion a declarat pentru *Newsweek România* că cei 42 de nași și rudele sale urmau să-i suporte cheltuielile de nuntă

Este sediul AUR de când a fost înființat acest partid și aparține, conform extrasului de carte funciară, omului de afaceri Lulea Marius Dorin, despre care foștii membri marcanți ai acestui partid susțin că este omul din umbra partidului lui George Simion.

Un muncitor coboară în grabă de la etaj, se urcă într-o mașină cu numere de Piatra Neamț, cu volan pe dreapta

și produsă undeva în anii de glorie de după Revoluție. Demarează în trombă la una din dezvoltările imobiliare în construcție ale proprietarului clădirii. La celălalt balcon al clădirii, o mamă își liniștește bebelușul supărat probabil de niște colici dureroase. Greu de crezut că ar putea să-și plimbe copilul pe strada cu rezonanță cochetă, pe care-i amplasată clădirea ce-i găzduiește, având în vedere că încă este pavată doar cu un pietriș zdrențăros plin de praf. O mașină cu viteză mică poate stârni adevărate convulsii de respirație cu norul de praf pe care-l lasă în urmă.

Siguranța clădirii este asigurată de un gard de beton de genul celor folosite pentru a înconjura CAP-urile pe vremuri. Cu o singură excepție. Zidul de la stradă care e înlocuit de mașinile înghesuite în fața clădirii.

Teoretic, întreaga corespondență a partidului lui Simion vine în această clădire deținută de liderul Asociației Oamenilor de Afaceri ai AUR și principalul sponsor al partidului lui George Simion, care lua 9% la ultimele alegeri parlamentare și care și-a anunțat chiar intenția de a candida la alegerile prezidențiale din 2024. Anunțul a fost făcut cu puțin înaintea invaziei rusești din Ucraina.

Ca reprezentant legal al AUR în fața AEP până anul trecut, Lulea Marius a avut reședința la această adresă și la multe altele. Probabil doar de fațadă, pentru că mai are și alte proprietăți, din care una cel puțin aproape spectaculoasă, dar situată într-o zonă cochetă din București. Și-a schimbat reședința în mod repetat fie la diferite adrese din Tunari, fie în Otopeni, niciodată în București.

Afaceristul Lulea

Lulea Marius, 42 de ani, împreună cu fratele său, Sorin, 40 de ani, originari din Piatra Neamț, sunt mici investitori imobiliari în localitățile limitrofe din jurul Bucureștiului, exclusiv în comuna Tunari, condusă acum de un primar PSD.

Cea mai importantă companie a lui Lulea Marius este Ideal Proiect Architecture&Engineering SRL, unde este asociat cu Axinia Daniela-Luciana, soția unui vicepreședinte AUR, Axinia Daniel. E o companie cu afaceri de 2,5 milioane lei și un profit net de 10%, care dezvoltă proiecte imobiliare, de la case și blocuri, până la restaurante și hale de producție.

Aceasta este și compania unde l-a avut angajat pe post de director de marketing pe George Simion, președintele AUR. Nu a fost prea darnic cu acesta, oferindu-i un salariu de 1.275 lei/lună în 2019, cu vreo 400 de lei sub cheltuielile medii pe persoană din mediul urban calculate de Institutul Național de Statistică (INS).

A fost de altfel, și singurul venit declarat oficial de George Simion. Acesta a mai declarat că și-a vândut un apartament – unul din puținele bunuri pe care le-a avut în proprietate, pe lângă un Ford Fiesta de 15 ani, în valoare de circa 2.000 euro, – pentru 58.000 euro unei persoane fizice.

Vicepreședintele AUR a fost angajat al unei alte companii deținute de Lulea Marius – Ideal Prima Design SRL- unde de altfel Axinia a fost și asociat dar și-a vândut acțiunile, în urmă cu trei ani, către soția sa.

Lulea și Axinia par foarte apropiați. Ei dețin și un apartament de lux de 370 metri pătrați într-o zonă centrală a Bucureștiului.

Blocul în care se află penthouse-ul celor doi a fost construit de o companie deținută de un fost sponsor al Rapidului, Octav Cobzăreanu, și un anume Simion Alin Alexandru.

De pe terasa apartamentului acestora, situată la etajul patru al clădirii, poți întrezări unul din cele mai vechi monumente istorice ale Bucureștiului.

Însă principalele proiecte imobiliare ale lui Lulea, de obicei câteva case sau cel mult un bloc cu câteva apartamente, sunt împrăștiate în multe locații în

Până anul trecut, Marius Lulea a controlat fiecare bănuț care intra în vistieria partidului din donații

Tunari, unde încă mai deține mii de metri pătrați de terenuri și unde are în derulare altele noi.

Mai păstrează legătura cu localitatea de reședință din Neamț, deținând câteva terenuri și în Văleni din acest județ. Lulea a mai deținut o serie de SRL-uri radiate sau cu activitate restrânsă. Mai deține și funcția de vicepreședinte al unei asociații: Colegiul tehnic al diriginților de șantier pe care și-ar fi dorit să o transforme într-o instituție de utilitate publică.

îi permit să fie o voce în partid: *Controverse: Mareșalul Ion Victor Antonescu, Visul unei națiuni: România Mare, Basarabia e România, De ce nu iubim Rusia* etc. După ce a intrat în Parlament, George Simion și alți membri AUR au avut poziții favorabile regimului lui Putin din Rusia. Ba chiar cel care i-a publicat cartea lui Lulea, Cucu Viorel pare să aibă o admirație ascunsă pentru liderul autocrat al Rusiei prin postările publice de pe rețelele de socializare.

Dincolo de postările și luările de poziții publice, Lulea a fost extrem de activ pentru susținerea politică a lui Simion în 2019, când acesta a candidat, fără succes, ca independent la alegerile europarlamentare. Lulea a mers până într-acolo încât a depus nu mai puțin de 42 de contestații la AEP pentru a contesta rezultatul alegerilor europarlamentare din urmă cu trei ani, pe motiv că ar fi fost fraudate. Toate aceste cereri i-au fost respinse.

Lulea a semnat alături de Simion și alți membri AUR chiar inițiative de modificare a Constituției, semnând, alături de alți membri ai acestui partid, o inițiativă cetățenească care să ducă la introducerea unui preambul în Constituția României.

„Revizuirea Constituției prin adăugarea unui preambul are rolul de a consolida raportul dintre stat și popor, iar afirmarea in cadrul acestuia a unor teme pentru un potențial proiect de țară, care să unească în fapte și în cauză întreaga societate, sub oblăduirea guvernanților, va veni să întărească legătura indisolubilă dintre toate părțile care compun o țară", se arată în inițiativa cetățenească semnată de Lulea.

Până anul trecut, Lulea a controlat fiecare bănuț care intra în vistieria partidului din donații: a fost reprezentantul legal al AUR la AEP pentru donațiile de zeci sau sute de mii de lei anual.

În mod ironic, conform datelor de la AEP, AUR a refuzat să cheltuie vreun leu din cele 18, respectiv 9 milioane de lei, pe care partidul le-a primit drept subvenție din partea statului român, în 2021, respectiv primele șase luni ale acestui an.

Scriitorul Lulea

Omul de afaceri Lulea Marius este și un prolific autor de cărți. Îi place să scrie atât pe domeniul construcțiilor, dar și al istoriei.

A fost chiar cel mai vândut autor de cărți tehnice – Matrix Rom – al unei mărunte edituri de profil, însă cărțile sale de istorie, care îi confirmă convingerile politice actuale, le scrie la o altă editură minusculă, Vicovia SRL din Bacău, deținută de un înfocat membru AUR, Cucu Viorel.

Finanțatorul lui George Simion își ascute penița de scriitor atât pentru cărți cu titluri tehnice – *Instalații pentru securitatea la incendiu, Certificatul energetic pentru clădiri, Proiectarea construcțiilor-Fundații* – dar și cele mult mai serioase, care

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

PUBLICITATE

EDITORIAL

Începe marea fraudă națională. La Universitate se intră doar cu buletinul

PETRE BĂDICĂ, senior-editor al *Newsweek România*

Anul universitar a început pe 26 septembrie. S-a dat startul unei fraude academice de proporții la care închidem ochii, acaparați complet să prindem peștii mari ai corupției din mediul universitar.

Să ne înțelegem: este foarte bine să îi controlăm pe politicieni la doctorate, să știm dacă cei care ne conduc au făcut școlile pe bune. Dar, de ceva ani, ne-am blocat aici. Nu mai interesează pe aproape nimeni calitatea studiilor pe care le urmează an de an, sute de mii de studenți. Nu mai vedem că la universități se intră aproape cu buletinul. La care mai atașezi doar diploma de bacalaureat.

Newsweek România a scris, în această toamnă, că majoritatea universităților private acceptă studenți, la orice specializare își doresc, cu singura condiție să fi obținut un amărât de 6 la bacalaureat.

Standardul este atât de jos, pentru că multe universități private își joacă supraviețuirea. În urmă cu 20 de ani, erau mașini de făcut bani.

Azi, universitățile private au rămas fără studenți, „materia primă" care le aducea venituri de milioane de euro anual.

În 2009, Universitatea Spiru Haret avea venituri de 380 milioane de lei și un excedent de 178 milioane de lei. Pentru că scotea absolvenți pe bandă rulantă, i s-a spus „fabrica de diplome". Acele vremuri au apus, acum e vremea deficitului. Anul acesta, la Spiru Haret se intră prin metoda primul venit, primul intrat. Dacă ai depus documentele mai devreme decât un „contracandidat", ești admis înaintea lui. Chiar dacă el are o notă mai mare la bacalaureat.

La majoritatea covârșitoare a facultăților private se intră doar cu diploma de bacalaureat. Nu contează nota de pe diplomă, nu contează profilul liceului pe care l-ai terminat. Îți poți alege absolut orice specializare vrei. Ai terminat liceul agricol? Ești perfect pentru Facultatea de Drept. Ai terminat Geografia? Bine ai venit la Facultatea de Finanțe și Bănci. Ai absolvit un liceu cu specific turism? Atunci te poți înscrie la Facultatea de Științele Comunicării.

Pentru că e „foame de bani", o să treci an după an, o să primești și diploma de licență, chiar dacă ești paralel cu materia. Fiecare leu încasat din taxe contează.

În jungla care ni se întinde în fața ochilor și pe care ne facem că nu o vedem, „prădătorii" - universitățile private - dau o bătălie pe viață și pe moarte pentru studenți. Asta au ajuns studenții - o banală pradă ce trebuie devorată pentru a ține în viață o școală ce nu respectă niciun standard academic.

Evident, nu toată lumea supraviețuiește. Universitatea Dimitrie Cantemir, la care au predat Adrian Năstase sau Titus Corlățean, nu mai înscrie studenți anul acesta.

Numeroase universități private sunt mai lipsite de scrupule decât erau în anii 2000, atunci când le numeam „fabrici de bani și de diplome". Copiii sunt tot mai puțini, locurile la facultățile de stat tot mai numeroase, bacalaureatul se ia mai greu.

De la plagiatul lui Ponta, toată dezbaterea publică și în mass-media despre impostura academică a fost monopolizată de un singur subiect: plagiatul politicienilor. Un subiect valid, dar nici măcar acesta tratat în forță. Uitați-vă câte verdicte de plagiat a dat CNATDCU în câțiva ani și cu ce întârzieri. Un număr modest, ca să nu zic infim.

În timpul acesta, universitățile private au primit studenți coborând tot mai jos standardele nu doar academice, ci și pe cele morale. O facultate nu ar trebui să fie o discotecă în care plătești o taxă la intrare. Aici s-a ajuns.

Cum poate evita Rusia un dezastru în Ucraina

SILVIU SERGIU, senior-editor al *Newsweek România*

Pentru prima oară de la declanșarea războiului, a fost evident că Ucraina îl poate câștiga în fața invadatoarei Rusia. Contraatacul fulger din nord-estul țării, executat după manualele de război ale Occidentului, cu larga asistență din partea acestuia și soldat cu recucerirea unor suprafețe importante de teritoriu, a demonstrat că un sprijin consistent din partea țărilor NATO îi poate pune mari probleme lui Vladimir Putin și regimului său ucigaș.

În ciuda victoriilor eroice ale ucrainenilor, războiul este departe de a se fi terminat. El va continua și în 2023, cu perioade de efervescență ce vor alterna cu unele de acalmie. Evaluarea lui Valeri Zalujnîi, bravul comandant al Armatei ucrainene, este corectă din acest punct de vedere. Anul viitor, sprijinul pe care țările occidentale îl vor acorda Ucrainei - în special sub formă de rachete cu rază medie și lungă de acțiune - va putea înclina balanța în favoarea Kievului.

Rusia a fost luată prin surprindere, dar este greu de crezut că acest lucru se va putea întâmpla și a doua oară în decursul acestui război. În plus, Rusia mai are resurse de aruncat în acest război de care depinde prestigiul său pe scena internațională. Miza războiului din Ucraina a devenit însăși supraviețuirea Federației Ruse.

O înfrângere în fața Ucrainei le va demonstra inamicilor Moscovei că au în față o pradă mult prea ușoară și ar putea fi tentați să o atace. China, cu care Moscova se află în prezent în relații amiabile, este cel mai periculos inamic al Rusiei. Nu NATO.

Din acest motiv, Rusia este dispusă să sacrifice foarte multe pentru a nu pierde acest război. Poate nu va putea să-l câștige în mod categoric, dar este important să nu-l piardă. În atare condiții, Putin este dispus să facă inclusiv gesturi extreme, cu cât perspectiva unei înfrângeri se va contura. Generalii americani avertizează că printre opțiuni se numără inclusiv un atac cu arme nucleare tactice.

Care sunt însă cele trei variante pe care Rusia le are la dispoziție pentru a continua războiul din Ucraina?

O primă opțiune este mobilizarea generală și declararea oficială a războiului (în prezent rușii susțin că este vorba de o „operațiune militară specială"). Acest lucru ar duce la o suplimentare semnificativă a trupelor rusești, ar putea asigura Moscovei dominația numerică pe câmpul de luptă și ar facilita reluarea în forță a acțiunilor ofensive, pe mai multe direcții. O astfel de decizie riscă să slăbească sprijinul de care Vladimir Putin se bucură în interiorul Rusiei. Înrolarea unor tineri care nu doresc să meargă la război, moartea unora dintre aceștia pe câmpul de luptă îl vor costa pe Putin.

O a doua opțiune este, după cum spuneam, folosirea armelor nucleare tactice, cu care să fie lovite țintele prioritare ale Ucrainei. Chiar dacă este prea devreme ca această ipoteză să fie luată în calcul, scenariul nu poate fi ignorat. Într-o astfel de situație, Rusia riscă să se confrunte cu un sprijin mult mai consistent pe care Occidentul îl va acorda Ucrainei, inclusiv prin livrarea de arme extrem de eficiente, care pot produce pagube ireparabile inamicului și pot decide soarta războiului.

A treia opțiune vehiculată este eliminarea fizică a conducerii statului ucrainean și a comandanților Forțelor Armate ale Ucrainei, prin executarea unor lovituri cu arme de mare precizie asupra centrelor de luare a deciziilor din Ucraina și a infrastructurii critice. Nu cred că o astfel de strategie este, însă, suficientă pentru a-i asigura Rusiei victoria în acest război.

CRONICA NATO

Consensul - genul proxim al aliaților în NATO, diferența specifică - orgoliile naționale

col. (R) ION PETRESCU, contributor al *Newsweek România*

Președintele unui stat membru al NATO, Recep Tayyip Erdoğan, a acuzat Uniunea Europeană - care nu a aceptat Turcia ca membru - că l-a provocat pe președintele Rusiei și așa s-a ajuns la întreruperea aprovizionării cu gaze.

Și Viktor Mihály Orbán, premierul Ungariei - alt stat membru al NATO - cultivă o relație bilaterală privilegiată cu Kremlinul, de unde și recompensele, de ordin energetic, ale Moscovei, care a suplimentat cantitățile de gaz necesare statului maghiar.
Totuși, când Erdoğan și Orbán au fost prezenți la Summitul NATO de la Madrid, public nu au dat semne de delimitare față de Noul Concept Strategic al OTAN, doar l-au aprobat.

Eroarea Unchiului Sam

Prima observație obiectivă este suita de deficiențe cauzate de absența implicării NATO în negocierile de pace derulate înainte de începerea operațiunii militare speciale ruse, pe 24 februarie 2022.
Unchiul Sam de peste Ocean (SUA) a lăsat, din păcate, dosarul geopolitic ucrainean doar în responsabilitatea Berlinului și Parisului.
Atât de mult au negociat cancelarul de atunci al Germaniei și președintele care și azi conduce Franța, încât progresele consemnate pe hârtiile diplomaților erau apoi nerespectate de Kiev - din cauza unui naționalism ce putea fi bine temperat -, dar și de Moscova, care menținea în Europa presiunea psihologică, ca urmare a proiectului lui Vladimir Putin, acela de a reinclude teritoriile ex-sovietice în granițele Federației Ruse.
Liderii ucraineni aveau dreptate când invocau intangibilitatea frontierelor postbelice, cu mențiunea că granițele pot fi modificate cu acordul statelor implicate, nu ca urmare a recursului unuia dintre acestea la o agresiune armată neprovocată.
Conducătorii ruși reaminteau necunoscătorilor că granițele interne ale decedatei Uniuni Sovietice nu erau marcate decât simbolic, pe harta administrativă a URSS, nu și în teren, unele republici incluzând cetățeni aparținând unor minorități naționale ai căror frați de limbă, cultură și religie constituiau majoritatea în statele vecine.

Lumea Rusiei

Recent, președintele Vladimir Putin a aprobat, pe 5.09.2022, o nouă doctrină de politică externă bazată pe conceptul de „lume rusească", o noțiune utilizată pentru a justifica intervenția în străinătate, în sprijinul vorbitorilor de limbă rusă.
Președintele Rusiei și-a dat acordul privind o „politică umanitară" de 31 de pagini, menită să asigure „protecția, salvgardarea și promovarea tradițiilor și idealurilor lumii ruse".
În documentul menționat se prevede:
I. consolidarea legăturilor cu entitățile separatiste din estul Ucrainei, autoproclamatele republici populare Donețk și Lugansk;
II. întărirea conexiunilor cu Abhazia și Osetia, regiuni separatiste din nordul Georgiei, a căror independență este recunoscută de Moscova;
III. dezvoltarea cooperării cu națiunile slave, dar și cu China și India, precum și cu țări din Africa, Orientul Mijlociu și America Latină.
De altfel, în ultimii 23 de ani, Moscova a continuat să considere fostele regiuni satelit sovietice, de la Țările Baltice și Republica Moldova, până în Asia Centrală, ca parte a sferei sale legitime de influență.
Noul document precizează că legăturile Rusiei cu compatrioții săi din străinătate i-au permis „să-și consolideze pe scena internațională imaginea de țară democratică, care luptă pentru crearea unei lumi multipolare".
Cu lumea multipolară ne-am lămurit.
La autocrația, pardon „democrația" din Federația Rusă deja s-au adaptat, de nevoie, cetățenii ex-sovietici.

Sensibilități în arealul transatlantic

Există și o veste bună, de interes euro-atlantic: Polonia și Cehia au fost de acord să protejeze spațiul aerian al Slovaciei - membră a NATO și vecină a Ucrainei -, care avea 12 avioane de luptă MiG-29, în Escadrila 1 de luptă.
Până în 2024, când va primi aeronave F-16 din SUA, protecția spațiului aerian slovac va fi realizată de piloți militari polonezi și cehi.
Ministerul slovac al Apărării a precizat că Bratislava rămâne pregătită să trimită, cum intenționa cu săptămâni în urmă, avioanele MiG-29 în Ucraina vecină, dar nu a fost încă încheiat niciun acord - o probă de prudență diplomatică, pentru a nu provoca artificial Moscova.
Tot în arealul transatlantic, dar mai la sud, au continuat animozitățile de ordin militar dintre Grecia și Turcia.
Erdoğan a ironizat Grecia pentru ceea ce el consideră o hărțuire a avioanelor militare turcești trimise în misiuni de recunoaștere peste estul Mării Mediterane și spre Marea Egee, considerând asta un act ostil, și a precizat că Grecia nu poate fi egala Turciei și nici nu poate deveni un interlocutor politic, economic și militar

pentru Ankara. Dar președintele Erdoğan a uitat proverbul turc „O ceașcă de cafea băută impreună garantează 40 de ani de prietenie".

Nu de alta, dar cu omologul de la Moscova mai stă de vorbă, Rusia nefiind membră a NATO, ci adversarul declarat al Alianței Nord-Atlantice.

Acum, și în inima Europei au apărut divergențe aparent insurmontabile.

Pe 1 septembrie 2022, când comemora agresiunea nazistă din anul 1939, Polonia a anunțat că va cere Germaniei 1,3 trilioane de euro, ca reparații pentru cele petrecute pe timpul ocupației militare germane, în Al Doilea Război Mondial.

Oficiali de la Varșovia au afirmat că Polonia nu a fost niciodată pe deplin compensată pentru victimele umane și pagubele materiale înregistrate în timpul ocupației germane a teritoriului polonez vestic, cel estic fiind concomitent ocupat de trupele sovietice trimise de dictatorul Stalin. Vom vedea reacția în timp a Berlinului. Și, dacă tot am făcut referiri la unele sensibilități ale unor state aliate, merită menționate și cele ale Finlandei și Suediei, care au fost invitate să adere la NATO, după semnarea memorandumului trilateral cu Turcia.

Chiar dacă 23 de state membre ale OTAN au ratificat deja aderarea celor două foste state neutre, mai sunt țări unde parlamentele nu s-au pronunțat încă: Republica Cehă, Grecia, Ungaria, Portugalia, Slovacia, Spania și Turcia.

Pulsul Moscovei

Ceva ciudat se întâmplă cu armata rusă, care pare că nici măcar 1.000.000 de militari nu avea la 24 februarie 2022!

La apelul de seară, generalii ruși erau interesați doar de... numărarea focoaselor nucleare, dintre care peste 1.500 sunt dislocate pe rachete și bombardiere capabile să ajungă pe teritoriul SUA?!...

Nota bene: populația din acest moment a Federației Ruse este de 146.070.421 de persoane, 73,7% dintre acestea trăind în mediul urban.

Vârsta medie în Rusia? 39,6 ani!

Dar nu mai este un secret fuga tinerilor de la oraș de recrutările inițiate de autorități.

După cum Putin fuge de mobilizare ca dracul de tămâie, deoarece el presupune că s-ar putea genera apoi o revoltă.

La sediul NATO se cunoaște contextul semnării de către Putin a decretului prin care armata rusă ar urma să crească cu circa 10%, ajungând la un efectiv de 1,15 milioane de oameni, în ianuarie 2023.

Ca să nu uite, îi reamintim lui Vladimir Vladimirovici Putin că Alianța Nord-Atlantică are un total de 3,2 milioane de militari, cu tehnică de luptă modernă și extrem de eficace.

Și ar mai fi ceva! Moscovei trebuie să i se acorde exact respectul pe care Kremlinul îl arată față de fostele republici sovietice socialiste. Nimic mai mult.

Numai că septuagenarul președinte de la Kremlin pare a prețui mai mult ceea ce afirma celebrul Charles-Maurice de Talleyrand-Périgord: „Omului i-a fost dat cuvântul, pentru a-și ascunde gândul".

Inclusiv proiectul geopolitic al reanimării mortului geopolitic: URSS.

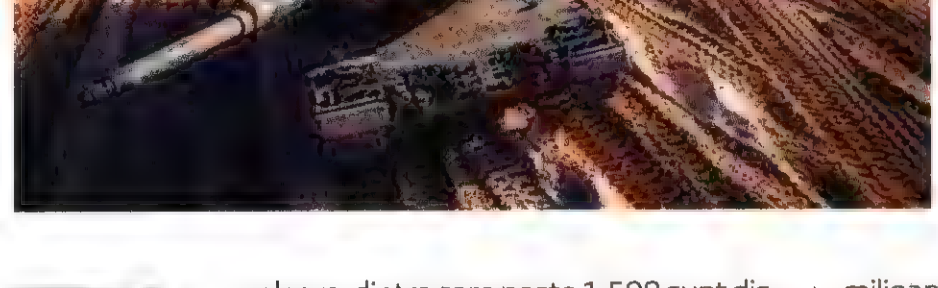

COMANDAMENTUL Forțelor Comune Aliate din Napoli a difuzat o imagine sugestivă pentru instruirea membrilor Grupului de luptă condus de militari francezi, în România, care este unul dintre cele 8 desfășurate de-a lungul flancului estic al Alianței. NATO a dublat numărul de trupe la sol, ca răspuns la invadarea Ucrainei de către Rusia, demonstrând puterea legăturii transatlantice (sus). Purtătoarea de cuvânt a Alianței Nord-Atlantice, conaționala Oana Lungescu: „Militari germani au sosit în Lituania, ca parte a prezenței sporite a NATO, în urma invadării Ucrainei de către Rusia. Sosirea reprezintă un pas important în consolidarea descurajării și apărării NATO, într-un moment critic pentru securitatea noastră" (mijloc). Corpul Multinațional de Nord-Est, din Polonia: Aliații din regiunea Mării Baltice au voința colectivă de a acționa decisiv și de a apăra națiunile membre ale NATO împotriva tuturor formelor de agresiune. Membrii Alianței lucrează și se instruiesc împreună, menținând și dezvoltând eficiența la toate nivelurile (jos).

CORESPONDENȚĂ DE PE FRONT

Și printre ruine și explozii se poate zâmbi

Până și în cele mai cumplite momente, umanitatea nu se pierde, ci devine chiar mai strălucitoare grație unor gesturi de rezistență în fața crimei, brutalităților și barbariei, de empatie și solidaritate cu cei loviți de un cataclism istoric, de sacrificiu pentru a-i salva pe alții.

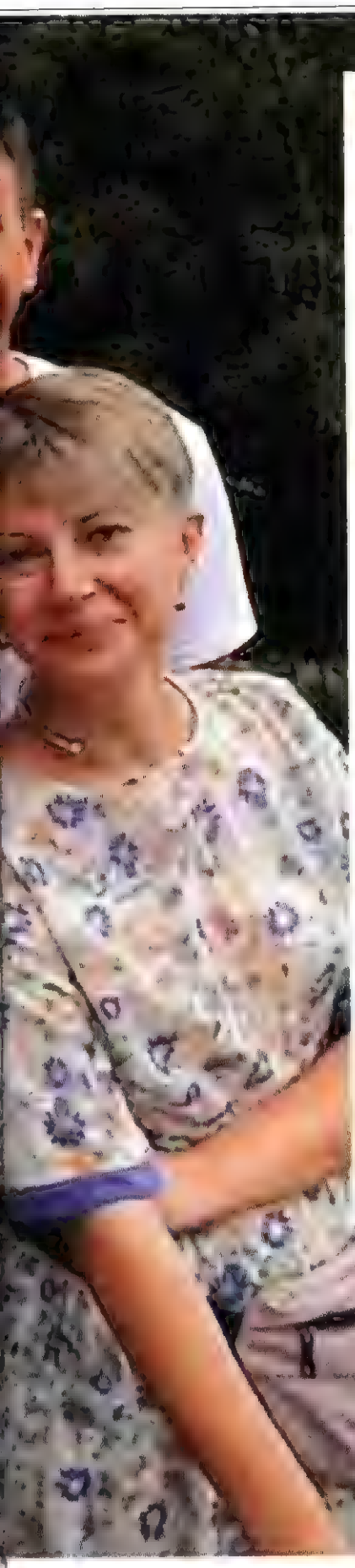

FOTOGRAFII
realizate în regiunea Harkov

POATE PĂREA CONTRA INTUITIV pentru unii, dar starea de spirit pe care am văzut-o dominantă în Ucraina nu este una copleșită de durere și prăbușită în tristețe, ci una încrezătoare și, adesea, cu zâmbetul de pe buze. Da, durerea este acolo, rana e deschisă și sângele curge permanent. Cu toate astea, frații și surorile noastre întru umanitate din Ucraina sunt decișI să rişte orice, inclusiv pe sine, pentru a păstra destinul țării în propriile mâini și pentru a-i alunga pe invadatori. Iar mentalitatea de care dau dovadă este aceea a unor învingători.

Ucraina nu este o vale a plângerii. Suferința vecinilor noștri este teribilă, și desigur că își plâng morții. Dar atitudinea prevalentă este dârzenia de a se opune invadatorilor ruși și determinarea de a sfida amenințările la care sunt supuși zilnic.

Gândurile mele zilnice sunt la prietenii din Kiev și din Harkov, jurnaliști ucraineni sau străini, militari, oficiali ori civili cu care am împărtășit multe zile experiența de a sta sub bombardamente ori de a merge pe front. Odată cu ofensiva de succes și cu respingerea rușilor din zona orașului Harkov, tensiunea bombardamentelor zilnice de artilerie prin care armata lui Putin voia să terorizeze populația și să se răzbune pe civili, probabil că va scădea. Artileria inamicului nu mai este atât de aproape pentru a lovi ușor.

Încă un lucru care m-a impresionat profund este capacitatea care va deveni, cu siguranță, legendară, a ucrainenilor de a-și continua viața și de a o umple cu momente fie de destindere, fie cu emoții estetice.

„Parada" tancurilor rusești din Kiev a fost un astfel de moment extraordinar, la fel și Festivalul de Jazz organizat în Harkov în luna august! Muzica, chiar și în vremuri de război, acompaniată de alarmele antiaeriene și de zgomotul exploziilor, este mai puternică decât moartea adusă de armata lui Putin. Iar Ucraina va învinge!

de
REMUS CERNEA

Foto REMUS CERNEA

Sistemele Uragan contra rușilor

AM PARTICIPAT, ALĂTURI DE JURNALIȘTI din Japonia și Ucraina, la o acțiune pe front organizată de către armata ucraineană pentru presă. Ziua, ora și locul nu pot fi dezvăluite cu exactitate, dar acțiunea a avut loc undeva într-o zonă din sudul regiunii Harkov și nordul regiunii Donețk. Rușii atacă masiv Ucraina cu rachete și artilerie cu rază lungă de acțiune, având un avantaj numeric estimat de către experți ca fiind de aproximativ 10 ori mai mare. Totuși, ucrainenii ripostează la rândul lor! Iar sistemele HIMARS au produs daune considerabile în adâncul teritoriului ocupat temporar de către ruși în Ucraina.

Lansatoarele de rachete de fabricație americană nu pot fi deocamdată filmate în acțiune de către presă, din rațiuni de securitate. **Dar armata ucraineană ne-a adus pe câțiva jurnaliști foarte aproape de linia frontului, unde ucrainenii răspund atacurilor ruseşti cu sisteme BM-27 Uragan (sau Hurricane) de fabricaţie sovietică şi cu o rază de acţiune mai mică decât HIMARS, de cca 35-40 de kilometri.**

Tactica de luptă a ucrainenilor este simplă dar trebuie, de fiecare dată, aplicată cu strictețe: sunt stabilite coordonatele țintelor militare rusești, apoi lansatoarele de rachete Uragan sunt aduse repede într-o zonă de unde nu au mai executat foc până în acel moment, sunt imediat puse în poziție de tragere, lansează rachetele, după care se retrag în grabă spre bazele secrete sau în alte locuri unde sunt adăpostite pentru a nu fi descoperite de ruși. O astfel de bază secretă am vizitat după acțiunea de luptă a ucrainenilor. Evident, pe parcursul întregii acțiuni de pe front am avut telefoanele puse pe „modul avion" și nu am filmat ori fotografiat nimic din ceea ce ar putea duce la găsirea zonei în care este amplasată baza lansatoarelor de rachete ucrainene. **Pericolul este ca sistemele de observare ale inamicului să localizeze lansatoarele înainte de tragere sau imediat după aceea și să lanseze rachete asupra lor, mai ales că distanța față de linia frontului este mică.** Așadar, riscul este considerabil, atât pentru militarii ucraineni, cât și pentru jurnaliștii care s-au aflat în proximitatea acestora pe parcursul misiunii și după aceea, la baza secretă. Astfel că întreaga acțiune de luptă a durat puține minute, iar plecarea din zona de tragere s-a făcut rapid.

Ni s-a spus că stabilirea traiectoriei loviturilor este făcută ținând cont de 18 factori, de la bătaia vântului până la mișcarea de rotație a planetei, iar cei care manipulează astfel de arme au urmat Academia Militară. Sistemele Uragan sunt de fabricație sovietică, intrând în serviciu în 1975. Acum ele sunt folosite atât de către armata rusă, cât și de către cea ucraineană. Cele fotografiate și filmate de mine au rachete de 220 mm, existând și versiuni modernizate rusești pentru rachete de 300 mm. Conform datelor consultate, Rusia a pierdut până în 5 august 18 astfel de sisteme după invadarea pe scară largă a Ucrainei în 24 februarie anul acesta.

FOTO REMUS CERNEA

DOTARE MILITARĂ
Imaginile cu riposta lansatoarelor de rachete ucrainene Uragan au fost realizate pe frontul din sudul regiunii Harkov

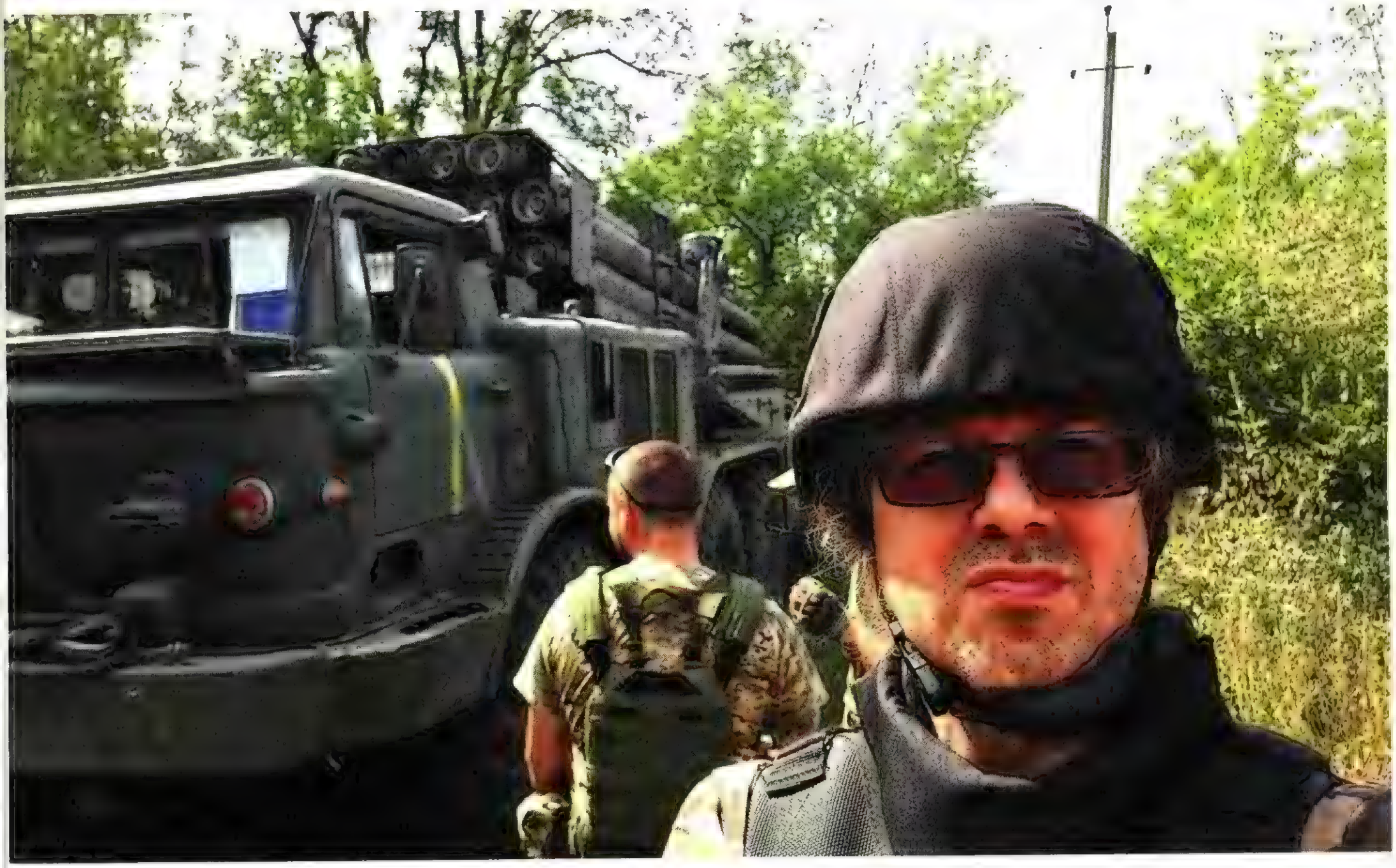

Ucis în propria casă, lângă linia frontului

AM AJUNS ÎN LOCALITATEA Zolochiv din regiunea Kharkov (o alta, mai mare, cu același nume, este în regiunea Liov), la doar câțiva kilometri distanță de linia frontului și de granița cu Rusia. Pe drumul dinspre Harkov, parcurs cu mașina timp de cca 40 de minute, am trecut prin numeroase puncte de control fortificate ale armatei, fiindu-ne verificată identitatea și acreditarea de presă. **Am văzut multe clădiri civile distruse de bombardamente. Localitatea este lovită des, până acum 60 de localnici fiind uciși de tirurile rusești și mulți alții răniți de la începutul invadării pe scară largă a Ucrainei de către regimul lui Putin, în 24 februarie anul acesta. Salvarea, poliția și pompierii fuseseră alertați că un bărbat a fost ucis în locuința lui de un obuz rusesc.** Din ce ni s-a comunicat, explozia l-a spulberat pe om. Rămășițele trupului sfârtecat au fost luate de ambulanță. Soția era prăbușită de durere, iar câinele lui era ținut și mângâiat de către un alt membru al familiei. Casa, cum se vede din fotografie, este aproape complet distrusă.

Cât timp am fost acolo, am auzit de două ori șuierul unor tiruri de artilerie în apropiere. Rușii trag sistematic, dar haotic, către locuințele oamenilor. De aceea, uciderea acestui om este o crimă de război. Țintele civile au fost supuse atacurilor de artilerie ale rușilor, care au drept scop terorizarea și demoralizarea populației ucrainene. În ciuda pierderilor uriașe de vieți omenești, în Ucraina, pretutindeni am întâlnit însă un spirit puternic în oameni. Sunt hotărâți să reziste și dispuși să își asume riscul suprem. Nu se lasă intimidați și înfruntă cu dârzenie moartea trimisă de ruși aproape zilnic.

Articolul 22 al Convenției de la Haga stipulează încă din 1907 că, prin crime de război, se înțelege și *„distrugerea nejustificată a infrastructurii civile"* și *„distrugerea locuințelor și așezărilor fără necesitate de implicare armată"*. Iar Cea de-a Patra Convenție de la Geneva din 1949 privind protejarea populației civile într-un război menționează printre încălcările dreptului internațional și: *„atacurile planificate asupra civililor care nu sunt direct implicați în acțiuni militare; atacuri planificate asupra obiectelor civile care nu sunt ținte militare; atacuri când se știe că acestea vor provoca moartea sau rănirea civililor; atacul asupra țintelor neprotejate și ne-militare ale unui oraș, al unui sat, al unei locuințe sau al unei clădiri sau al bombardării prin orice mijloace"*.

Astfel că momentul la care am asistat în Zolochiv este un act ce trebuie privit drept o crimă de război și sper că un Tribunal Internațional îi va aduce în fața justiției pe cei vinovați de astfel de atrocități. Un scop esențial al unui jurnalist este și acela de a depune mărturie, prin materialele realizate, despre ororile lumii noastre. Informarea și reflecția asupra unor astfel de fapte sunt de natură să ne ajute să înțelegem mai bine lecțiile istoriei, în speranța că ele vor fi asimilate în sistemul nostru de valori și că nu le vom repeta iar și iar. Unele societăți par să fi învățat din greșelile trecutului, altele însă, precum Rusia lui Putin, se dovedesc în continuare corigente la istorie și la etică.

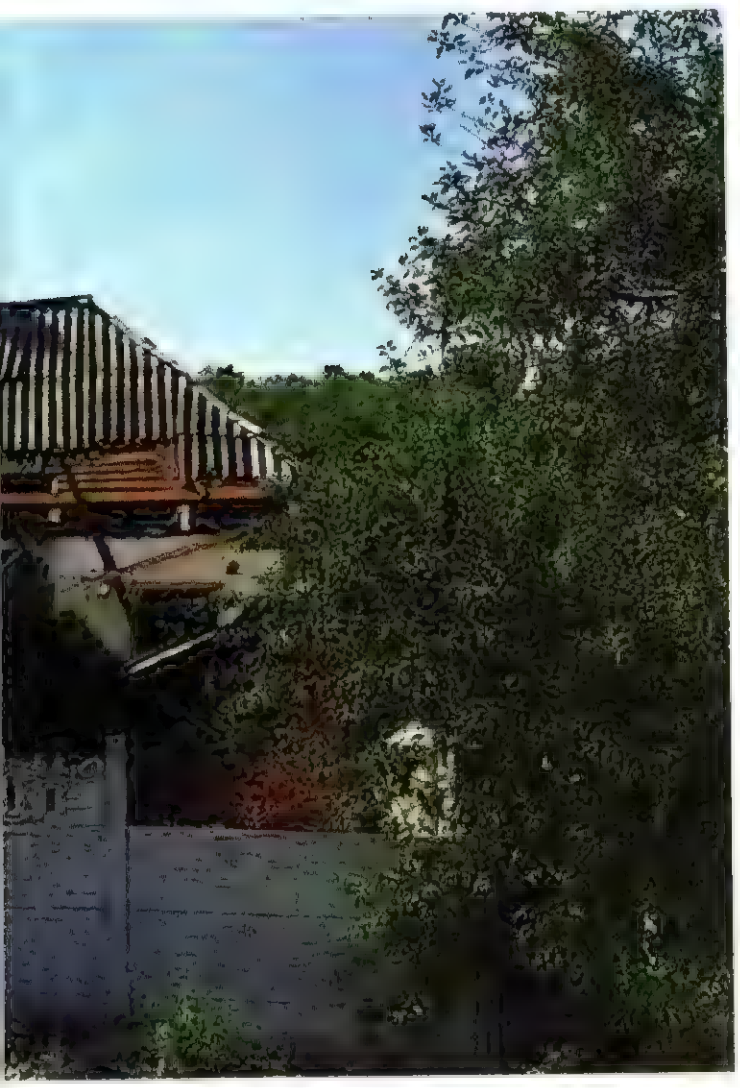

ATROCITĂȚI
Imaginile au fost realizate pe frontul din nordul regiunii Harkov, la 10 km de granița cu Rusia și la 2-3 km de liniile rusești

FOTO: REMUS CERNEA

CRIME DE RĂZBOI
Imaginile au fost realizate în 30 august ziua în care 4 civili au fost uciși și 11 răniți în Harkov. În fotografia cu mașina albă este vizibil sângele uneia dintre victime.

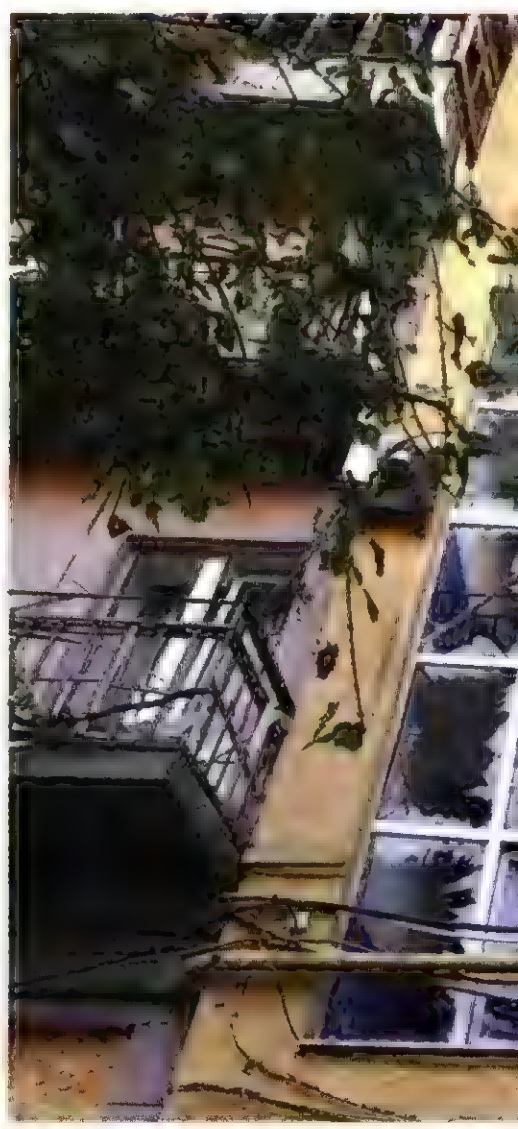

FOTO: REMUS CERNEA

...șii lovesc mortal civilii lângă ...ulevardul Culturii din Harkov

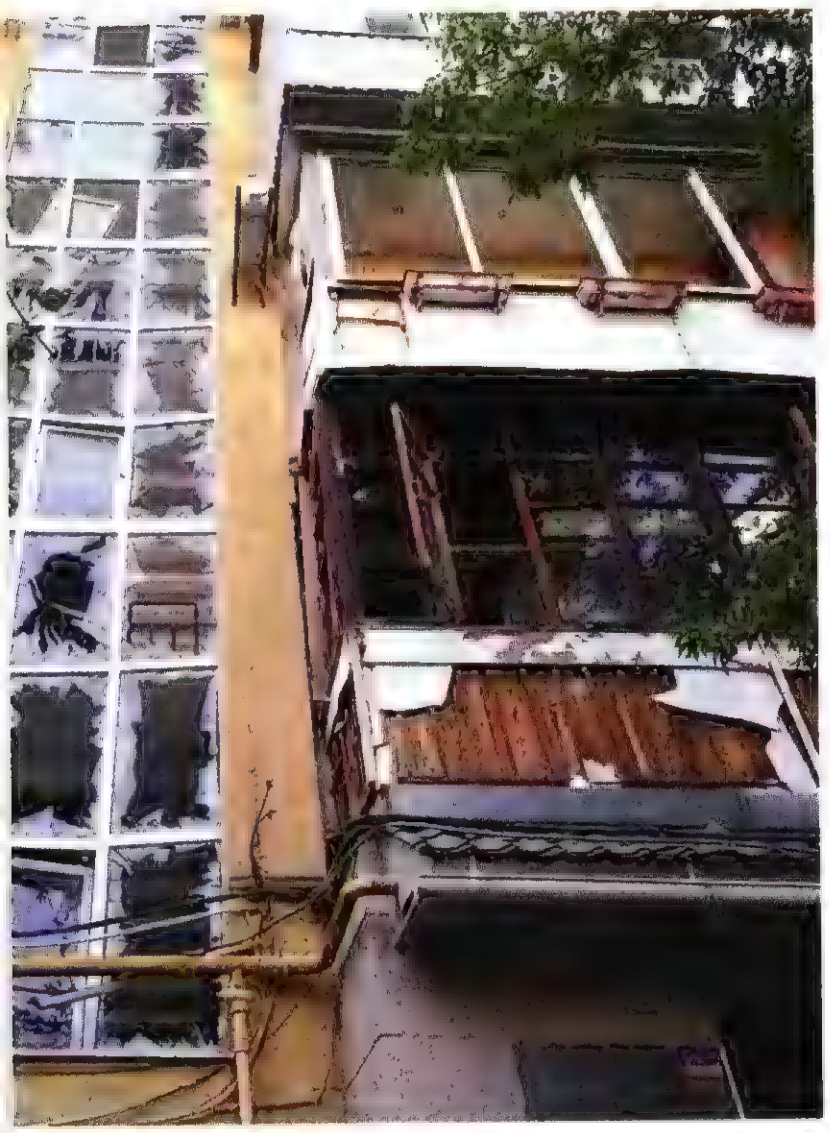

ÎN HARKOV, CA ÎN MULTE ALTE localități ucrainene, moartea poate răpi fulgerător, în fiecare clipă, pe oricine. Nu alege între vârste, genuri, gânduri, speranțe, calități morale ori perspective de viitor ale oamenilor. Civilii sunt ființe pe care militarii ruși au ales să le ucidă, la întâmplare, deși ar fi putut să le cruțe. Invadatorii trag însă spre zonele civile în mod programatic. Unde se nimerește să cadă bombele pot fi clădiri, parcuri, mașini, simpli trecători pe străzi ori oameni în casele lor. Trupuri, emoții, teamă, durere, moarte. O lovitură de rachetă sau de artilerie nu poate fi anticipată cu exactitate. Dacă te afli în acel moment acolo, nu te mai poți feri în clipa de dinaintea exploziei.

În Harkov, teroarea lovește din cer constant, devenind o rutină aproape zilnică. Armata lui Putin nu a mai avansat pe front semnificativ de mult timp, dar își consumă muniția încercând să frângă prin astfel de bombardamente spiritul dârz al ucrainenilor. **Răspunsul rușilor la rezistența extraordinară a poporului vecin este uciderea constantă a civililor prin atacuri asupra unor zone lipsite de obiective militare.**

Din această perspectivă, bombardamentele zilnice asupra orașului Harkov și a altor localități atacate des în acest mod, pot fi asemuite cu bombardamentele sârbilor asupra capitalei bosniace Sarajevo din perioada aprilie 1992 - februarie 1996. Este frapantă aceeași încercare de a ucide la întâmplare civili pentru a ține orașul sub teroare constantă. Respectul pentru viață și pentru demnitatea umană sunt inexistente la rușii care comit astfel de acte. Iar indiferența pentru suferința incomensurabilă pe care au generat-o condamnă, moral și istoric, regimul lui Putin. De aceea, va fi importantă aducerea în fața unui tribunal internațional a tuturor celor care se fac vinovați de crime de război în Ucraina. Pentru că o astfel de ucidere a civililor din Harkov pe străzi și în locuințele lor reprezintă, în mod evident, crime de război pentru care cineva trebuie făcut responsabil și moral, dar și legal.

Atacul rușilor a lovit, de data asta, un bloc de locuințe din apropierea Bulevardului Culturii din Harkov. Cine s-a întâmplat să se afle în acel moment acolo, a fost spulberat, sângele său împroșcând mașina albă din imagini. A fost greu să privesc spre locul crimei, însă datoria unui corespondent de război este să prezinte faptele așa cum s-au întâmplat, oricât de dure ar fi. Nu trebuie să ne mutăm privirea de la aceste orori! Ci să fim perfect lucizi și conștienți de dramatismul situației și să ajutăm cât de mult putem ca Ucraina să îi respingă pe invadatorii ruși. Ziua s-a încheiat cu un bilanț oficial de 4 morți și 11 răniți ca urmare a bombardamentelor asupra orașului Harkov.

Dar ce credeți? Se descurajează cumva ucrainenii? Îi doresc pe ruși drept „eliberatori"? Îl așteaptă pe Putin să îl întâmpine cu flori? Nicidecum. Absolut toți oamenii cu care am vorbit timp de o lună și jumătate în Ucraina au spus că vor să reziste și că nu se vor lăsa învinși!

Este oare atât de dificil de înțeles că aceste crime ale rușilor nu fac decât să crească îndârjirea ucrainenilor de a se apăra contra unei armatei barbare? Memoria acestor atrocități va dăinui pentru secole de acum înainte. Falia creată de Putin între Rusia și Ucraina este atât de adâncă și de dureroasă încât vor trece probabil decenii, în cel mai bun scenariu, până ce va putea fi pansată și tămăduită. **Indiferent ce ne va rezerva viitorul, aceste imagini și mărturii despre crimele comise este necesar să fie înglobate în memoria colectivă pentru a servi la configurarea unui viitor mai înțelept, lipsit de tiranii și de conflicte militare.**

CORESPONDENȚĂ *NEWSWEEK ROMÂNIA* DE PE FRONT

Armata distrusă a lui Putin defilează în Kiev

SINGURELE TANCURI RUSEȘTI CARE au ajuns în Kiev de la începutul agresiunii militare pornite de Rusia lui Putin pe 24 februarie 2022 sunt cele distruse ori capturate de armata ucraineană! *Newsweek România* v-a prezentat în luna iunie materiale cu un cimitir al tancurilor amplasat în Piața Sfântul Mihail, o zonă foarte veche a orașului, datând din secolul XII.

Iată că în apropierea celebrării Zilei Independenței Ucrainei, pe 24 august, autoritățile au decis transformarea în zonă pietonală a Pieței Maidan și a unei părți a bulevardului Khreshchatyk, pentru a dispune acolo zeci de tancuri și alte blindate rusești distruse ori capturate de către armata ucraineană după invadarea pe scară largă a țării cu 6 luni înainte. Unele dintre „exponate" au plăcuțe informative care menționează inclusiv bătăliile în care au fost distruse. **Mii de oameni se plimbă asistând la un soi de „paradă" a vehiculelor militare ale invadatorilor. Părinții vin cu copiii lor și le fac poze pe tancuri, atmosfera este foarte relaxată, iar atitudinea generală a oamenilor este aceea a unor învingători care nu se vor lăsa niciodată îngenuncheați de Rusia lui Putin.** În Piața Maidan, s-a murit în anul 2014 pentru libertate, iar distrugerile teribile pe care le suferă acum ucrainenii vin tocmai ca urmare a faptului că își doresc un viitor democratic și sunt hotărâți să plătească pentru asta un preț incomensurabil în sânge și vieți pierdute.

Întrucât rușii sunt recunoscuți în ce privește modul în care duc războiul pentru importanța pe care o acordă simbolisticii, era de așteptat ca, în apropierea Zilei Independenței celebrate de Ucraina miercuri, să fie intensificate atacurile. Dar ucrainenii par pe deplin lucizi și deloc doritori să dea vreun pas înapoi. Iar această expoziție de tancuri rusești distruse este un nou exemplu în acest sens. **Nu ar fi trebuit ca aceste imagini să existe. Nu ar fi trebuit ca acest război să existe. Nu ar fi trebuit ca acest articol să existe. Copiii ar fi trebuit să vadă tancuri și rachete militare doar în filme sau la muzeele despre cel de-Al Doilea Război Mondial. Nu pe străzi ori în orașele lor asediate de ruși.** Iar umanitatea a traversat destul momente îngrozitoare din care poate extrage toate lecțiile necesare pentru a construi un viitor fără astfel de orori. Știm deja care este drumul spre iad. Țările noastre l-au parcurs de nenumărate ori prin războaie devastatoare. Dar nenumărate cărți de istorie, de filosofie, de teorie politică ne pot oferi un ghidaj pentru a nu ne mai prăbuși în barbaria războiului.

O mare parte a Europei a învățat în bună măsură aceste lecții iar Uniunea Europeană este o structură care aduce nu doar prosperitate și mai multă libertate, dar și pace. Putin și sistemul de putere pe care l-a construit în jurul lui ne pun însă din nou în fața unor riscuri imense pentru civilizația noastră. E un regim cu siguranță corigent la istorie și tributar unor impulsuri brutale și meschine în privința scopurilor urmărite și a modului lor de implementare.

Circumstanțele prin care trecem sunt de așa natură că e necesar să depunem mărturie pentru realitatea pe care o trăim. Acesta e rolul primordial și esențial al materialelor de presă și de analiză despre războiul din Ucraina! Iar privirile noastre nu trebuie să se mute, ci să contemple scenele și evenimentele dure și dificil de cuprins cu mintea ale dramei teribile prin care trece Ucraina. Poate până la urmă, lecțiile istoriei vor fi asumate organic de o suficientă parte a umanității, astfel încât ororile prin care trece țara vecină să nu se mai repete nicăieri, niciodată!

FOTO: REMUS CERNEA

EXPOZIȚIE
Imaginile au fost realizate în preajma Zilei Independenței Ucrainei (24 august) când centrul Kievului a găzduit „parada" tancurilor rusești distruse sau capturate de ucraineni după invadarea țării în 24 februarie 2022

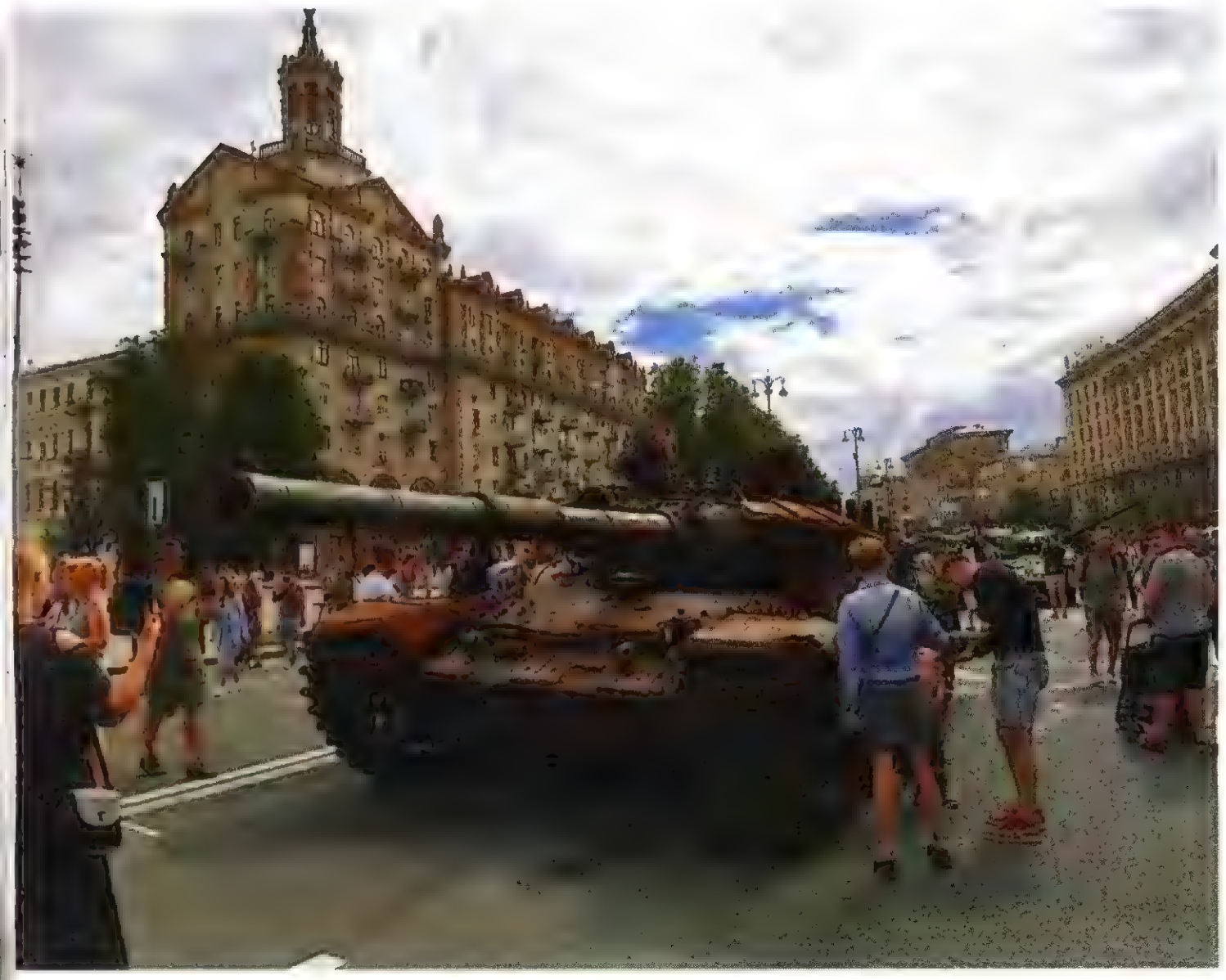

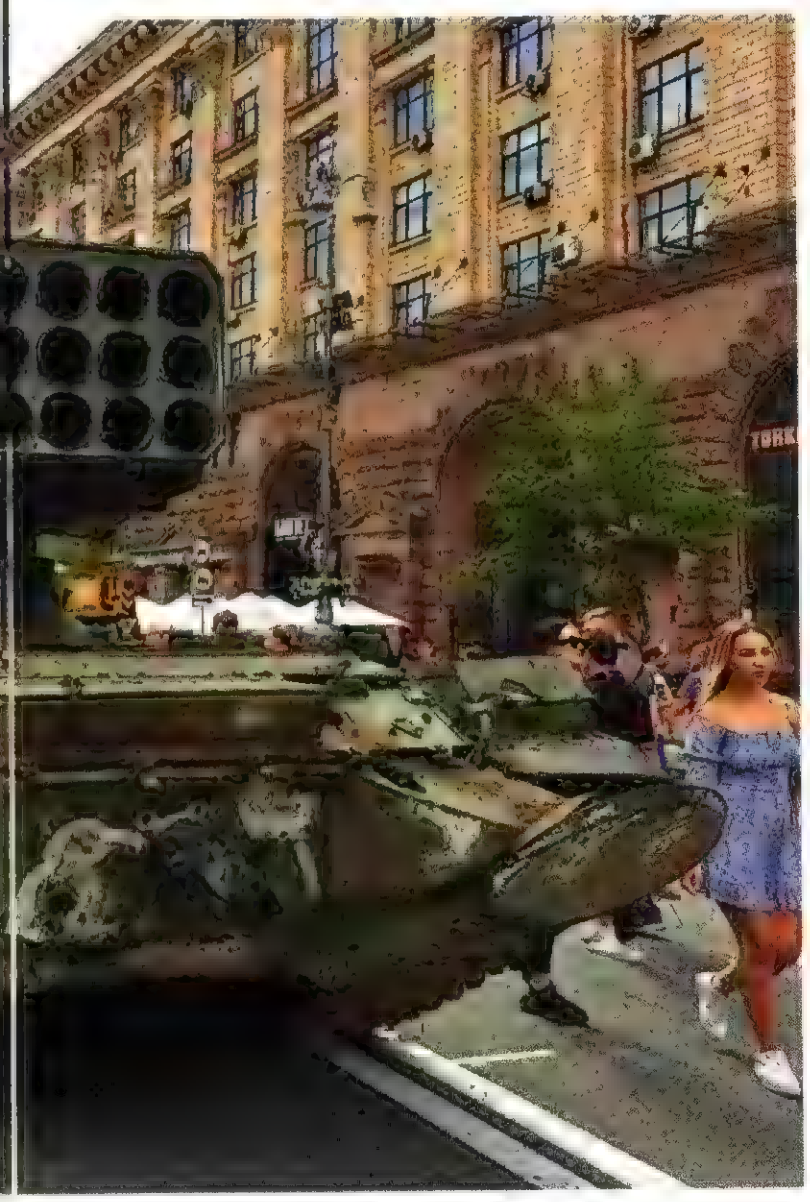

REZISTENȚĂ

M-a impresionat relaxarea de învingători cu care ucrainenii se plimbau pe lângă aceste mașinării ale morții cu care Putin ar fi dorit să îi îngenuncheze!

FOTO: REMUS CERNEA

Oameni și animale, evacuați din calea lui Putin

ÎNTR-O CONFERINȚĂ DE PRESĂ ținută la Centrul Media din Kiev, vicepremierul Ucrainei, doamna Irina Vereshchuk *(foto sus)*, a anunțat pachetul de măsuri ale guvernului pentru a evacua cât mai mulți cetățeni din zonele de conflict, înainte de sosirea iernii.

Rusia a lovit masiv și deliberat infrastructura de alimentare cu electricitate și căldură a localităților, folosind situația grea creată pentru a încerca să diminueze moralul populației.

Guvernul face apel la cetățeni să accepte să se refugieze din zonele temporar ocupate de ruși sau aflate în proximitatea luptelor. În acest sens, autoritățile oferă mijloacele necesare și acordă inclusiv sprijin financiar celor care pleacă. Evacuarea nu este însă obligatorie pentru cetățeni. Totuși, guvernul a decis să îi transfere spre zone mai liniștite pe copiii aflați în grija statului în instituțiile apropiate de linia frontului. Întrucât nu este deloc ușoară relocarea a sute de mii de oameni în timp scurt, guvernul recomandă cetățenilor să plece din zonele din est cât mai repede, înainte de venirea vremii friguroase. Oamenii au a se teme nu doar de bombardamentele rusești, dar și de inexistența mijloacelor minime necesare subzistenței pe parcursul iernii grele care se anunță.

Răspunzând unei întrebări din sală privind sprijinul acordat de stat celor care vor să plece împreună cu animalele lor de companie, doamna vicepremier a declarat: „Da, știm că unele persoane nu doresc să plece din locuințele lor pentru că nu știu unde vor fi găzduite animalele lor de companie. Nu își permit financiar anumite costuri, dar au o inimă mare și sunt atașați de animalele lor. Ei au aceste sentimente și emoții umane pentru animalele lor și nu le pot părăsi în teritoriile temporar ocupate sau în alte zone de conflict. **De aceea, am decis să permitem evacuarea oamenilor împreună cu animalele lor de companie. Poate ați văzut că am și postat pe Facebook poze cu o pisică roșcată și cu câini care au venit din zona Donețk. Animalele de companie trăiesc împreună cu oamenii care dezvoltă sentimente puternice față de ele și care ar suferi dacă acestora li s-ar întâmpla ceva.** De aceea, înțeleg de ce pentru unii oameni ar fi dificil să își părăsească animalele.

Dar reprezentanții autorităților militare și civile care gestionează evacuarea cetățenilor știu că trebuie să ajute ca și animalele să fie mutate împreună cu oamenii, pentru a-i salva pe toți din calea inamicului. Pentru a-i salva de la moarte! Aceasta este o obligație sfântă pentru noi! Nu trebuie să arătăm cruzime precum inamicii noștri. Trebuie să facem totul pentru a salva familiile cu animale de companie".

Irina Vereshchuk a fost cea responsabilă cu acțiunea reușită de extragere a civililor adăpostiți în Azovstal în timpul luptelor din Mariupol. Ca urmare a uciderii de către ruși pe 28 iulie, la Olevnika, a prizonierilor din Mariupol, ea a reiterat apelul către Statele Unite de a pune Rusia pe lista statelor teroriste sau care sponsorizează terorismul.

FOTO: REMUS CERNEA

Primarul din Mariupol:
70% din oraș e în ruină

ÎNTR-O ALTĂ CONFERINȚĂ DE PRESĂ desfășurată la Centrul Media din Kiev, primarul orașului Mariupol, dl. Vadim Boichenko *(foto jos)*, a descris distrugerile produse acestuia și a vorbit despre situația dramatică în care se află cetățenii rămași prinși în localitatea ocupată de ruși.

Primarul a spus că oamenii nu mai au acces la apă potabilă, conductele fiind distruse pe o distanță de aproximativ 450 de kilometri. Iar stațiile de purificare a apei sunt nefuncționale. Refacerea acestora ar dura ani. Alimentarea cu curent electric și cu gaze a devenit problematică pentru foarte mulți. Cetățenii orașului nu mai au sub nicio formă o viață normală.

Iarna care se apropie va fi foarte grea pentru oamenii din zonă. De aceea, crește numărul celor care încearcă să plece din Mariupol către Ucraina. Lucru deloc ușor însă. Rușii au creat un așa-numit „centru de filtrare" care lucrează însă extrem de anevoios.

Este foarte scump din punct de vedere financiar și durează mult până ce se acordă permisiunea de a pleca în convoaie spre orașul Zaporoje, controlat de guvernul Ucrainei.

Iar oamenii sunt epuizați și lipsiți de medicamente și de asistență medicală în tot acest timp, unii chiar pierzându-și viața pe drumul care durează și câteva zile. Doar 6% dintre cetățenii orașului au plecat spre Rusia, cei mai mulți fiind însă deportați.

Înainte de invadarea pe scară largă a Ucrainei de către Rusia anul acesta, orașul avea peste 430.000 de locuitori. Se estimează că acum se mai află în oraș aproximativ 100.000 de oameni.

La finalul conferinței de presă, primarul Vadim Boichenko a avut amabilitatea de a oferi câteva declarații în exclusivitate pentru *Newsweek România*.

***Newsweek România*: Care ar fi cele mai importante date pe care ar trebui să le știm despre Mariupol în privința distrugerilor produse de invadatorii ruși?**

Vadim Boichenko: 70% din oraș a fost complet distrus, iar împreună cu clădirile parțial lovite avem aproximativ 90% din oraș grav afectat. 1.356 de clădiri cu apartamente au fost distruse. **Estimările reținute arată că aproximativ 22.000 de cetățeni au fost uciși. Pierderile de vieți omenești și distrugerile produse de ruși în doar câteva luni sunt de două ori mai mari decât cele produse orașului de ocupația nazistă pe parcursul celui de-Al Doilea Război Mondial.** Rușii nu au cruțat nici spitalul de copii și nici spitalul pentru răniți. Au distrus clădiri care erau 100% civile. Acestea sunt câteva exemple ale crimelor de război comise de Federația Rusă în Mariupol. Iar rușii jefuiesc orice pot găsi. De la televizoare, la fântâna din piața centrală, grâne ori materiale de construcții etc.

Pe scurt, trebuie să înțelegem că Rusia minte de fiecare dată. Pentru că partea ucraineană nu a atacat pe nimeni, iar acest lucru se poate demonstra, dar Rusia pretinde că Teatrul și spitalele din Mariupol ar fi fost bombadrate de către Ucraina, ceea ce este complet fals. Dar ei propagă aceste minciuni pretutindeni în lume.

Civilii suferă foarte mult în această perioadă, pentru că nu au eletricitate, apă, mâncare. Suferă de oboseală, de boli și au murit nu numai din cauza artileriei, dar și din cauza condițiilor precare de sănătate și viață. În aceste zile, fiecare are pe cineva rănit sau ucis în război. Spre exemplu, bunica mea a suferit arsuri pe față și pe brațe iar mama mea a fost rănită în Mariupol. Ați văzut și prizonierii din Mariupol uciși de ruși și sunt numeroase alte astfel de situații.

CORESPONDENȚĂ *NEWSWEEK ROMÂNIA* DE PE FRONT

Psiholog israelian: probabil 25% dintre ucraineni vor suferi psihic

***Newsweek România*: Suntem în Bucureşti şi sunt onorat să vă întâlnesc aici. Vă rog să ne spuneţi câteva detalii despre munca şi cariera dumneavoastră? Care sunt principalele realizări şi ce faceţi în România?**

Sam Vaknin *(foto)*: Sunt profesor de psihologie într-un „outreach program" al unui consorțiu de universități în cadrul CIAPS (Center for International and Advanced Professional Studies) și profesor de psihologie și de finanțe la câteva universități din mai multe țări. Am predat până recent chiar și în Rusia, dar am demisionat din poziția pe care o aveam din cauza invadării Ucrainei. Am fost profesor acolo pentru aproximativ șase ani. Cunosc foarte bine mediul și oamenii din acea țară, am întâlnit și oligarhi, și lideri politici. Însă așa cum îmi plac foarte mulți oameni de acolo, **sunt foarte alarmat de ceea ce se întâmplă în rândul elitelor din Rusia care s-au radicalizat. Au devenit şi mai naţionaliste, au pierdut contactul cu realitatea, au devenit din ce în ce mai religioase, într-un sens rău al termenului, astfel că îngrijorarea mea a crescut.** Iar în ultimii doi ani am predat doar online, pentru că am fost foarte îngrijorat cu privire la ceea ce se întâmplă în Rusia.

Iar în România?

În România am venit să lucrez cu clienți privați. Ofer consiliere în terapie, lucrez cu câțiva clienți și am fost foarte surprins de cererea foarte mare, care mi-a depășit foarte mult așteptările. Astfel că probabil voi vizita mai des România! Sper să stabilesc un contact constant cu această țară. Îmi place foarte mult în România, îmi plac oamenii din România.

Aţi menţionat Ucraina. Ce opinii aveţi despre acest război şi ce consecinţe vă aşteptaţi să urmeze din perspectiva psihologică?

Un factor foarte important care este însă adesea neglijat în privința analizei asupra acestui război este faptul că rușii îi consideră pe ucrainieni drept frații lor. Chiar așa îi și numesc: frații lor mai mici. De-a lungul secolelor, începând cu Principatul Kievului, ucrainenii avut o afiliere, dacă nu chiar o afinitate cu Rusia și cu rușii. Sunt foarte multe căsătorii mixte, o mare parte a populației fiind amestecată etnic. Sunt foarte mulți cetățeni care vorbesc limba rusă, dar se identifică drept ucraineni. Și sunt și cazuri de persoane care vorbesc doar limba ucraineană, dar se identifică de fapt cu Rusia. Nu este totdeauna o delimitare foarte clară între unii și ceilalți.

Este ca o luptă internă între frați. Un frate care îl ucide pe celălalt, precum Cain și Abel din Biblie. Acest cadru general amplifică trauma produsă, în general, de războaie. Este ca într-un conflict familial care duce la vărsare de sânge. Astfel că trauma, în acest caz, este mult mai mare, pentru că brutalitatea și barbaria acestui război au fost neașteptate. Cred că destui oameni au anticipat, cu puțin timp înainte de invazie, că ar putea fi atacuri asupra infrastructurii sau forțelor aeriene, spre exemplu. Dar, pentru că luau în calcul îndelungata istorie comună, foarte puțini ar fi crezut că rușii vor pune la pământ orașe, că vor ucide civili în mod deliberat, că vor ataca centre comerciale, școli și spitale. Chiar și cei care se consideră adversari ai Rusiei și care o privesc ca pe o forță malefică nu s-ar fi gândit că Rusia îi va ataca pe ucraineni pentru că sunt ucraineni. Acesta a fost un șoc masiv din punctul meu de vedere. Iar această situație creează un cadru în care evoluează trauma generată de acest război.

Avem două tipuri de traume: PTSD, adică Post Traumatic Stress Disorder (Tulburare de Stres Posttraumatic) și avem ceea ce numim Complex Trauma (Trauma Complexă) sau CPTSD. PTSD este o reacție la un eveniment. Vezi pe cineva care este ucis, tu însuți ești rănit, copilul tău moare într-un atac cu bombă asupra școlii... Ești martorul unui eveniment sau ești implicat într-un eveniment sau ești o victimă a unui eveniment care creează PTSD. Acest tip de traumă nu îi afectează pe toți, dar aproximativ 10-20% din oamenii care trăiesc astfel de situații sunt afectați de PTSD. Dar acest procentaj este totuși unul uriaș. Dacă 1.000 de oameni văd o bombă explodând aproape de ei, aproximativ 200 dintre ei vor dezvolta PTSD. De aceea putem spune că vom avea în Ucraina cel puțin 3 milioane de oameni cu PTSD. Trauma Complexă este chiar și mai răspândită decât PTSD. Trauma Complexă este atunci când ești expus în mod repetat unei serii de traume mai mici. De exemplu, trebuie să îți părăsești casa sau îți vezi câinele murind sau ți-ai văzut școala distrusă sau înduri foamea și setea ca refugiat pe drumul către, să spunem, Germania. Toate aceste lucruri sunt traume mai mici. Dar, când se acumulează, avem un fenomen pe care îl numim Trauma Complexă (CPTSD), care a fost identificat pentru prima dată în 1992, astfel că înțelegerea noastră asupra acestui fenomen nu este deocamdată completă.

FOTO: REMUS CERNEA

Trauma complexă este mult mai des întâlnită decât PTSD. Este foarte probabil că aproximativ 25% din populația Ucrainei va suferi efecte posttraumatice. Consecințele posttraumatice sunt definite în cea de a Cincea Ediție a Catalogului de Diagnostice și Statistici. Iar trauma este o suferință sistemică. Totul este afectat: abilitatea ta de a gândi, de a verbaliza ceea ce gândești, de a avea încredere în alții, de a te aprecia pe tine însuți, de a avea încredere întru-un viitor mai bun, de a dormi... Totul este afectat! **Trauma este un eveniment sistemic care lovește în toate aspectele modului în care funcționezi. Devii mai puțin empatic, mai puțin capabil de a menține relații. Ai mai multe gânduri intruzive. Ai flashback-uri. Un flashback nu este doar o amintire, ci este atunci când confunzi realitatea și te întorci mental în momentul evenimentului traumatic. Nu înseamnă doar că îți amintești evenimentul traumatic ci, de fapt, brusc, îl retrăiești.** De asemenea, coșmarurile sunt întâlnite. Acestea sunt efecte care durează cel puțin o lună însă, în realitate, cele mai multe PTSD durează ani de zile, iar cele sistemice complexe durează o viață întreagă. Astfel că discutăm despre un sfert dintr-o țară foarte mare care trăiește deja de o perioadă lungă într-o stare de traumă. Acești oameni vor avea dificultăți în a funcționa, atât în ceea ce îi privește pe ei înșiși, cât și în a relaționa cu ceilalți. Iar asta va complica posibilitatea de vindecare după război. Vedem o serie de erori și neînțelegeri atunci când vorbim despre PTSD.

Prima este că fie suferi de PTSD, fie de CPTSD. Fie ai o reacție acută de stres fie o reacție prelungită cronică. O astfel de abordare este eronată. Real itatea este că le poți avea pe ambele! Iar mulți oameni le vor avea pe ambele.

Al doilea lucru este convingerea că reacția traumatică este imediată: vezi o bombă care cade lângă tine și ești traumatizat imediat. Asta nu este adevărat! O reacție traumatică se poate dezvolta chiar și la luni de zile după eveniment. Iar acest lucru este cu adevărat preocupant pentru că asta înseamnă că după ce războiul se va termina, iar el se va termina până la urmă, ne vom uita la oameni care vor părea perfect normali și asta ne va face să nu le acordăm asistență psihologică pentru că ei nu prezintă niciun fel de simptome, niciun fel de semne. Dar, deodată, câteva luni mai târziu, ei vor fi afectați de aceste traume, se vor dezintegra interior și poate chiar îi vor afecta pe cei din jurul lor. Este ca o otravă insidioasă care acționează lent și care poate erupe luni de zile mai târziu.

O a treia eroare este că unii consideră că trauma este universală. Așa cum am spus: dacă 1.000 de oameni sunt expuși la un eveniment traumatic, toți cei 1.000 vor fi afectați și vor avea un fel de traumă. Dar acest lucru nu este adevărat, din fericire. Din acest grup de 1.000, unii vor fi traumatizați, unii vor avea PTSD, alții vor avea efecte traumatice mai mici, dar este și un grup numeros de oameni care nu va fi afectat. Aceștia sunt liderii reziliențI. **Ceea ce trebuie să facem este să îi folosim pe acești oameni rezistenți care nu sunt afectați de traume pentru a-i susține și sprijini în procesul de recuperare și vindecare pe cei care sunt afectați.** Iar ceea ce am spus este un lucru total neortodox. Este o abordare diferită de vindecare a traumei. În loc de a-i trimite pe oamenii care au suferit traume către un medic, către un clinician, către un terapeut sau un psiholog, mai degrabă îi trimitem pe oamenii cu traume către alți oameni care au fost martorii aceluiași eveniment, care au avut aceleași experiențe, dar care nu au fost afectați de traumă.

Noi considerăm că o astfel abordare este mult mai eficientă și mult mai

ușor de realizat în Ucraina. Pentru că haideți să ne întrebăm: câți psihologi și psihoterapeuți sunt în Ucraina? Este o limită a numărului acestora, astfel că ar trebui să îi folosim pe cei care au trecut prin aceleași experiențe pentru a-i ajuta pe ceilalți. Iar acest lucru mă aduce la ultimul punct și care se referă la faptul că este o eroare să considerăm drept un eveniment al unui singur individ. Trauma este un eveniment colectiv, este un eveniment al unei comunități. **Când satul tău se dezintegrează, nu îți pierzi numai căminul sau școala sau câinele sau părinții. În realitate, pierzi și întreaga comunitate în care erai integrat, întreaga relaționare, conexiunile sociale, îți pierzi și locul într-o ierarhie din acea societate, pentru că toți ne poziționăm cumva în raport cu ceilalți.**

Se pierd punctele de reper. Dispare întregul context. Oamenii sunt extrași din acel context social și se simt în derivă. Simt că plutesc, nu mai au nimic stabil. Într-o astfel de criză masivă precum aceasta, este important să lucrăm cu comunități, nu doar cu indivizi. Acest lucru e legat cu ceea ce am spus mai devreme: trebuie să lucrăm cu oamenii care au trecut prin același experiențe, s-au dovedit rezistenți și aparțin aceleiași comunități. Trebuie să reconstruim comunitățile. Dacă reușim asta, nivelul traumatic va scădea.

Ghidul Organizației Mondiale a Sănătății, care a fost elaborat după războaiele din Sudanul de Sud, din Rwanda, din Kosovo etc, domină astăzi modul de abordare al traumelor. Prima Doamnă a Ucrainei a anunțat deja că țara sa va utiliza acest ghid în tratarea traumelor. Dar trebuie să extindem acest ghid incluzând abordarea privind comunitățile. Dacă încerci să vindeci doar traumele unui individ, dar nu oferi acelui individ un nou context reconstruit, individul va recidiva în traumă. Chiar dacă va avea o perioadă de remisie, el va recădea în traumă, aceasta este provocarea pe care o are de înfruntat Ucraina. Desigur, este și o chestiune de alocare a bugetelor și a resurselor.

Ce pot face experții precum dumneavoastră și alții într-o criză atât de mare precum cea din Ucraina?

Eu m-am oferit să ajut, desigur, fără a fi plătit, oricât va fi nevoie. M-am oferit să îi pregătesc pe practicienii locali din Ucraina în privința sănătății mintale pentru a-i trata pe oameni. Dar acest lucru este mai puțin decât o picătură în două oceane.

Trebuie să stabilim un echivalent al unui corp al păcii format din experți în privința sănătății mintale din întreaga lume. Experții israelieni în sănătate mintală sunt foarte buni în privința traumelor, unii experți americani, de asemenea. Plus alții din Asia, din Africa, unde astfel de dezastre sunt des întâlnite. Trebuie să mobilizăm toate aceste mii sau zeci de mii de practicieni și de experți în sănătate mintală.

Și ar trebui să lucreze prin rotație în Ucraina. Spre exemplu, pentru o lună sau pentru un an sau o săptămână, oricât ar putea.

Atunci când a fost Războiul civil din Spania, a existat o Legiune Internațională. Avem nevoie de așa ceva, dar formată din experți în domeniul sănătății mintale. Problema cu Ucraina este că distrugerile infrastructurii vor absorbi resursele țării, care sunt foarte limitate. Chiar dacă vor fi mobilizați 10.000 de experți în sănătate mintală, unde îi aduci, cum îi transporți, unde pot lucra etc.? Așa că trebuie să regândim felul în care administrăm terapia mintală în cazurile de traumă. În primul rând, trebuie să mergem la fața locului, trebuie să avem unități mobile care să călătorească cu microbuze. Câte 3-4 psihiatri care să călătorească în toate satele dintr-o anumită zonă. În al doilea rând, trebuie să lucrăm cu Ministrul de Interne pentru a recrea listele cu locuitorii din acele comunități. Trebuie văzute listele cu toți cetățenii care au locuit într-o zonă înainte de război pentru a fi localizați și trebuie să îi aducem împreună.

Desigur, nu trebuie să îi aducem împreună fizic. Din fericire, avem internet. Putem crea comunități digitale dacă, să zicem, 20 de ucraineni sunt în Germania, 40 în Polonia, 30 în România și așa mai departe, toți locuitori ai aceleiași localități. Trebuie să îi aducem împreună într-o rețea globală, într-un sat virtual.

Ei trebuie cumva să interacționeze unul cu celălalt.

Da, aceasta este ideea. De a recrea satele online.

DISTRUGERI O clădire civilă de birouri din Harkov distrusă de bombardamentele rusești

Iar oamenii să își împărtășească gândurile, emoțiile...
Exact. Unii vor fi traumatizați din cauza războiului, alții nu. Iar cei care nu sunt traumatizați îi vor susține pe cei traumatizați cu medierea practicienilor în sănătate mintală, care vor fi moderatori sau supervizori ai întregului proces. Printr-un astfel de mod de lucru, fiecare expert în sănătate mintală ar putea lucra cu 5.000 de oameni sau 10.000 de oameni. Ar putea avea și multe ajutoare care să fie membri ai acestor comunități digitale. Trebuie să folosim tehnologia. Refacerea infrastructurii în Ucraina, dacă luăm în calcul, spre exemplu, refacerea infrastructurii Germaniei după război, pentru că este un nivel de distrugere comparabil, ei bine, reconstrucția va dura aproximativ 15 ani. Dar nu putem aștepta 15 ani. De exemplu, rata sinuciderilor printre oamenii care experimentează PTSD este de 11%. **Dacă vorbim de cel puțin 3 milioane de oameni cu PTSD în Ucraina și nu ne grăbim, aproape jumătate de milion dintre ei se vor sinucide. Este o urgență! Este o urgență de sănătate publică!** Este exact ca într-o epidemie de holeră, sau ca o boală infecțioasă care se răspândește. Nu poți spune că este o infecție pe care o vom trata peste cinci ani. PTSD este o urgență!

O astfel de traumă este mai intensă în cazul copiilor?
Este o întrebare foarte bună, dar cu un răspuns surprinzător. Copiii sunt mai rezilienți decât adulții. Dar trauma copiilor distorsionează dezvoltarea lor. Deși ei nu reacționează la fel de rău ca adulții, spre exemplu rata de sinucideri la copii, iar când spui copii nu mă refer la adolescenți.

Adolescenții reacționează ca adulții. Sunt același grup. Când spunem copii, de regulă ne referim la copii sub 6 ani. Iar la copiii de aceste vârste, spre exemplu rata de sinucidere este apropiată de zero. Ei nu reacționează la fel de rău ca adulții. Dar este un impact masiv și sever asupra dezvoltării lor ulterioare de-a lungul vieții. Devin problematici ca adulți. De fapt, noi urmărim tulburările de personalitate, narcisiste ori borderline. Și descoperim că acestea sunt legate de traume. Iar astfel de traume pot conduce la tulburări de personalitate, dar și la alte tulburări. Spre exemplu, tulburările de anxietate, care sunt pentru toată viața. Acestea cer medicație, consiliere, o urmărire îndelungată. Iar mulți dintre acești copii pot dezvolta comportamente antisociale. Poți anticipa o explozie a ratei criminalității. Cu siguranță. Asta e o reacție universală. Care, în esență, este o reacție post traumatică.

Mulți copii, probabil milioane, au părăsit Ucraina.
Este o traumă! Este o traumă în sine. Refugiații sunt considerați cu precădere un grup afectat de traumă. În migrațiile și dislocările forțate și bruște de populație este vorba de un eveniment traumatic. Dar chiar și în cele liber decise e o oarecare traumă.

Pentru mulți dintre ei nu existau alte opțiuni.
Desigur!

Astfel că ei au fost forțați să plece, pentru că altfel ar fi avut de înfruntat bombe și moarte zi de zi.
Așa este. Dar plecarea este o traumă. Elementele traumei sunt necesitatea apărută brusc de a pleca, pentru că nu te poți pregăti pentru o astfel de situație. Dacă te pregătești pentru traumă, nivelul ei este mult mai scăzut. Nu contează cât de rău este evenimentul, dacă ai timp să te pregătești, trauma este la un nivel mult mai scăzut. De exemplu, vedem diferite comportamente ale traumei în cazul celor care suferă de cancer. Dacă boala evoluează lent, și ești avertizat că vei putea muri în 5 sau 10 ani, nivelul de traumă este mult mai scăzut decât dacă suferi de un cancer care evoluează rapid și care te ucide în 6 luni. Inabilitatea de a te pregăti și faptul că este un eveniment brusc precum dislocarea populației este foarte traumatic.

Sam Vaknin este profesor în cadrul CIAPS (Center for International and Advanced Professional Studies) și autor al peste 30 de cărți. A obținut premii precum Israel's Council of Culture and Art Prize for Maiden Prose *(1997),* The Rotary Club Award for Social Studies *(1976), și* Bilateral Relations Studies Award of the American Embassy in Israel *(1978).*

FOTO REMUS CERNEA

A eliberat Bucea. A pierdut 40 camarazi

JAMES VASQUEZ ESTE PROBABIL cel mai cunoscut soldat american care a luptat în Ucraina *(foto dreapta)*. A participat la eliberarea localității Bucea şi are 400.000 de urmăritori pe Twitter. Interviul a fost realizat în Kiev, în cursul lunii august.

Newsweek România: **De ce ați venit aici, când ați ajuns și pentru cât timp veți mai sta în Ucraina?**

James Vasquez: Am venit aici inițial pe 14 martie și am luptat la Bucea, iar, după ce i-am împins înapoi pe ruși, am luptat în regiunea Donețk. Apoi, timp de aproximativ două luni și jumătate, am fost acasă, în Statele Unite, dar am revenit în urmă cu câteva săptămâni în Ucraina și intenționez să stau aici pe durata acestui război. Iar legat de ce sunt aici, voi oferi mai multe motive. Unul dintre ele este că familia mea a fost măcelărită de către ruși în cel de-Al Doilea Război Mondial, în 1941. Bunica mea a fost singura supraviețuitoare. Un alt motiv este că sunt veteran de război și am rezerve financiare pentru câteva luni în avans. Am venit în ideea că voi sprijini Ucraina timp de câteva luni, dar, după ce am ajuns aici și m-am îndrăgostit de această țară și de oamenii ei, am decis să mă întorc în Ucraina și să stau pe întreaga durată a războiului.

Am văzut pe contul de Twitter mesajele legate de camarazii dumneavoastră care au murit. Și ați menționat că sunt aproximativ 40.

Da, am pierdut foarte mulți oameni. Aceștia sunt bărbați cu care am relaționat foarte bine. Sunt foarte mulți oameni care mor zilnic aici. Și se întâmplă să fie vorba și despre oameni pe care i-am cunoscut și cu care am luptat alături. Însă numărul lor este foarte mic față de numărul soldaților care își sacrifică viața în fiecare zi pentru Ucraina. Iar acest lucru nu este deloc ușor de suportat. Asta este întotdeauna partea foarte grea a războiului. Dar este război și asta se întâmplă în războaie. Niciodată nu va fi ușor să treci peste astfel de situații.

Erau camarazi ucranieni, erau americani, erau din alte țări?

Cei mai mulți dintre ei erau ucraineni. Am avut relații strânse cu foarte mulți luptători ucrainieni. Uneori am văzut confuzii privind trupele alături de care lupt. Pentru că, atunci când este vorba de luptători străini, mulți au impresia că am intrat în Legiunea Internațională. Dar eu nu sunt implicat alături de Legiunea Internațională, astfel că am luptat mai ales alături de soldați ucraineni.

Acești camarazi pe care i-am pierdut sunt în marea lor majoritate ucraineni, cu excepția câtorva soldați din unitatea mea care erau din Marea Britanie, Polonia și din Letonia.

Ce părere aveți despre sensul acestui război? Ucrainenii au reușit să îi oprească pe ruși deși foarte mulți credeau la început că în doar câteva zile sau într-o săptămână rușii vor cuceri Ucraina.

Da, toți cei care credeau că știu totul despre Ucraina se gândeau că Rusia o va ocupa în trei zile. Și când spun asta chiar mă refer la toată lumea. Nu era nimeni care să spună altceva. Iar în mod evident ucrainenii le-au arătat că nu vor renunța la țara lor pentru nimic în lume. Am întâlnit ucraineni și la New York și am înțeles spiritul lor. Nu vor renunța la țara lor nici acum și nici în viitor. Vor lupta până când vor învinge. Iar acest lucru este un fapt pe care îl văd aici în fiecare zi.

Ce credeți despre această „paradă a tancurilor ruseşti"? Acestea sunt singurele tancuri ruseşti care au ajuns în Kiev.

Cred că este un lucru foarte simpatic și specific ucrainean. În loc să se ascundă și să arate lașitate, ucrainenii ne spun: ia priviți, asta este ceea ce am făcut și ceea ce facem! Şi au amplasat aceste tancuri aici. Ucrainenii sunt uimitori! Ce aș putea să spun mai multe?

Care este mesajul dumneavoastră pentru cei care ar dori sau se gândesc că ar putea să se implice într-un fel pentru Ucraina? Pentru a dona, pentru a se implica în calitate de voluntari...

Am văzut mulți oameni aici care fac muncă pe linia frontului și mă refer la civili, la persoane care se implică în eforturi umanitare, care ne-au adus mâncare și echipamente riscându-și chiar viața pentru a ajunge pe linia frontului în fiecare zi. Vă dau și un exemplu al unui fost Locotenent-colonel de la trupele de pușcași marini ai Statelor Unite care a inițiat o fundație, http://ripleysheroes.org/, cu ajutorul căreia am reușit să atragem foarte multe fonduri cu care am achiziționat toate tipurile de echipamente necesare pe front. Și de aceea sunt acum în Kiev și merg dintr-o parte în alta pentru a aduce luptătorilor echipamentele de care au

nevoie pentru a lupta eficient. Acest lucru este esențial, iar în fiecare zi lucrurile se îmbunătățesc, dar acești soldați încă au lipsuri uimitoare în ceea ce privește echipamentul și pregătirea pentru a putea lupta cât mai bine. De aceea, este important să le aducem în mod continuu ceea ce au nevoie.

Ați luptat în Irak. Prin ce diferă acest război din Ucraina de cel din Irak?

Acum este ca și cum ai lupta în Al Doilea Război Mondial, dar la început era ca și cum ai fi luptat în Primul Război Mondial. Când am ajuns prima dată aici era o luptă urbană în diverse localități, iar acum s-a schimbat într-un fel de război de tranșee care este o luptă extrem de dură pentru că trebuie să suporți mult mai multe lovituri asupra ta fără să poți riposta. Iar oricare dintre aceste obuze poate purta numele tău pe el! Tacticile au devenit tot mai sofisticate de ambele părți în ce privește lupta din teren, ceea ce face ca lupta să devină din ce în ce mai periculoasă. Lucrurile s-au schimbat substanțial de când am venit aici pentru prima dată.

Din câte înțeleg, acesta este un război mult mai dur decât alte războaie pe care le-ați trăit.

Acesta este un război mai dur decât tot ceea ce au trăit toți ce implicați în ultimii 50 de ani! Este o luptă continuă, este un risc continuu! Nu am văzut așa ceva probabil de la Al Doilea Război Mondial și nu mă aștept ca acest lucru să se schimbe prea curând.

Care este mesajul dumneavoastră pentru ucraineni, întrucât Ziua Independenței acestei țări a fost pe 24 august.

Nu este nevoie să le transmit eu un mesaj. Ucrainenii dovedesc multă mândrie. Și sunt prea buni față de mine pentru a le da eu un mesaj. Acești oameni știu ceea ce au de făcut și știu ceea ce fac. Sunt oameni mândri și fiecare dintre ei s-a implicat într-un în fel sau altul. Uitați-vă în jurul nostru. Oamenii se plimbă pe aici ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat! Ca și cum nu ar fi într-o perioadă de război pentru că au acea rezistență! Așa că nu este nevoie de un mesaj din partea mea. Ei au deja mesajul. Ei sunt o inspirație pentru mine, nu este nevoie să îi inspir eu.

Ce credeți despre președintele Zelenski?

Cred că este un superstar. Nu știu cât de bine a fost primit înainte de izbucnirea acestui război. Dar toată lumea îl iubește acum. Cu siguranță îl voi întâlni într-o zi într-un în fel sau altul și voi transmite admirația mea! Acest tip pur și simplu a făcut pasul înainte necesar și a luat taurul de coarne încă din prima zi a războiului. Cum să nu îl iubești pe un astfel de om?

Ce v-a inspirat mai mult aici? Poate un eveniment în timpul războiului, ceva ce v-a mișcat foarte mult...

Oamenii alături de care am luptat. Oamenii cu care am creat o legătură foarte puternică. Am făcut asta timp de două luni, iar apoi am plecat în Statele Unite pentru trei luni, dar acum am revenit aici. Mi-am vândut casa, mi-am vândut barca, mi-am vândut motocicletele și toate celelalte „jucării". Am avut o viață foarte frumoasă în America. Dar valorile materiale nu mai contează pentru mine de când i-am întâlnit pe acești oameni extraordinari și de când am luptat alături de acești oameni și am văzut cât de rezistenți sunt. Aici nu avem acel mod american de a diviza societatea. Aici toți oamenii sunt toți pentru unul și unul pentru toți, iar acesta este un lucru atât de frumos și te face să te gândești că merită să lupți pentru el.

FOTO: TWITTER JAMES VASQUEZ

„Sora“ președintelui ucrainean: Zelenski are talentul de a improviza

***NEWSWEEK ROMÂNIA* ARE** onoarea și bucuria de a vă oferi un interviu, în premieră pentru țara noastră, cu actrița Ekaterina Kirsten care a interpretat magistral unul dintre personajele centrale ale serialului „Servant of the people (Sluha narodu)“ (Slujitorul poporului): sora președintelui!

***Newsweek România*: Cum a fost pentru dumneavoastră experiența de a juca în serialul „Servant of the People“?**

Ekaterina Kirsten: A fost în primul rând legată de personajul pe care l-am interpretat pentru că actorul de fiecare dată interpretează un rol iar eu am avut un rol cu totul special. Când cineva mă recunoaște pe stradă, primul lucru pe care trebuie să i-l spun este că: „personajul acela nu sunt eu în viața reală. Sunt un om cu totul diferit de personajul pe care l-am interpretat în serial, așa că te rog să nu crezi că sunt atât de nebună precum ai văzut personajul din serial“! Dar am o energie extraordinară și am mai lucrat cu regizorul acestui serial (Aleksey Kiryushchenko) înainte așa că el mă cunoaște bine. De aceea m-a invitat direct pentru a interpreta acest rol.

Am început să lucrăm în apartamentul în care s-au filmat scenele legate de familie. Am petrecut clipe minunate pentru că întregul proces de filmare a scenelor a fost extraordinar. A fost foarte amuzant pentru că au fost foarte multe glume în timpul filmărilor. Foarte multe lucruri se întâmplau pe parcursul zilei de filmare și de fiecare dată adăugam idei noi în textul scenariului. Am jucat acest rol de rudă a Președintelui care în permanență voia să fie ea însăși pe prima poziție și să ia tot ceea ce poate pentru sine. Acesta era scopul meu cel mai important în acest rol: să fiu personajul care ia tot ce poate pentru sine însuși.

Aveam o energie foarte mare și eu și Zelenski. El este foarte activ, mintea îi lucrează foarte rapid și are acest talent de improviza foarte des. Și eu am aceeași tendință astfel că atunci când filmam, în fiecare dublă adăugăm noi cuvinte și idei. Dacă un personaj spunea ceva nou, celălalt prelua ideea și continua să îi răspundă și să dezvolte ideea. După aproximativ 5 duble regizorul a venit la noi și ne-a spus că nu putem să spunem într-o dublă ceva și într-o altă dublă altceva. Că trebuie să repetăm aceleași cuvinte și același fraze de fiecare dată când tragem câte o nouă dublă pentru că altfel nu putem tăia la montaj acea scenă. Că e fantastic faptul că creăm multe idei noi, dar că nu putem apoi să punem toate aceste idei într-o singură scenă.

A fost foarte amuzant și mi-a plăcut foarte mult să lucrez cu Zelenski. Era o conexiune foarte bună pe care o realizam între noi. Era multă improvizație, nu era ca un job, ci ca o joacă. De multe ori ne opream și râdeam și era foarte dificil să te abții. Iar când îi vedeai ochii și începea să râdă, nu se mai putea opri. Trebuia să așteptăm până se oprea din râs pentru că era foarte expansiv. De exemplu, în bucătărie era un zid în spatele frigiderului iar acolo regizorul a amplasat o cameră video. Atunci când deschideai frigiderul și priveai înăuntru chipul îți era filmat. De multe ori regizorul venea în apropierea camerei iar când Zelenski deschidea frigiderul, atunci regizorul, din partea cealaltă a peretelui, făcea un gest brusc încercând să îl sperie! Iar pentru moment asta făcea imposibil ca filmarea să continue pentru că Zelenski râdea și râdea și cu toții ne amuzam.

Am avut o echipă foarte bună împreună cu Zelenski și grupul Kvartal 95. Acel grup de lucru era cel mai important. Ei sunt o echipă, au o relație foarte bună de prietenie și creează toate aceste lucruri împreună. Așa îl privesc acum și pe președintele Zelenski. Munca lui este în cea mare parte făcută de către o echipă. El nu este singur, acesta este lucrul cel mai important că el continuă să lucreze într-o echipă cu profesioniști, cu oameni foarte activi. E foarte important acest lucru. Să nu lucrezi singur, ci în echipă. Pui problemele în mijlocul mesei și fiecare începe să contribuie. Vezi că un singur creier este bun, dar mai multe creiere inteligente împreună sunt și mai bune.

Atunci când cineva te recunoaște pe stradă te simți ca și cum ai fi regele lumii. Oamenii spun „Uau“ și se uită la tine ca și cum ai fi un zeu! Dar, mai târziu, dacă te cunosc mai bine, înțeleg că a fi actor este un lucru foarte greu și că de multe ori trebuie să petreci foarte mult timp pe scenă. Iar asta putem spune și despre poziția de președinte al țării. Pentru că unii pot gândi că președintele este cineva lângă care dacă vei fi, atunci te vei îmbogăți, vei fi fericit pentru că îți poate oferi toate oportunitățile. Dar, în realitate, în poziția de președinte este cineva care trebuie să ia decizii nenumărate și care interacționează cu foarte mulți oameni în același timp, în fiecare zi. Înțeleg cât de greu poate fi să acționezi dintr-o astfel de postură de președinte. Nu este un fotoliu de aur. Cred că sora președintelui din film a fost conturată ca personaj așa cum poate mulți încă gândesc despre poziția de președinte. Dar acum când mă gândesc la președintele Zelenski cel real, realizez în ce situații extrem de grele este pus. Iar când cineva îl întreabă pe președinte “Ce faci acolo?“, i-aș răspunde că ar trebui să realizeze cât de dificil este să ia decizii, să

1. Afiș film
2, 3, 4. Fotografii din timpul filmărilor

FOTO 2, 3, 4: MAYA MAKSIMOV

spună „da" sau „nu" la fiecare întrebare. Întreaga lume este implicată acum în ceea ce se întâmplă Ucraina așa că doar gândiți-vă la asta înainte de a spune orice.

Cum ați reacționat atunci când Volodimir Zelenski a fost ales președintele Ucrainei, nu în film, ci în viața reală?

Îl cunoșteam pe Zelenski chiar înainte de a lucra cu el la serial. Am văzut cine este. Este un om foarte optimist, foarte activ, foarte energic, foarte pozitiv, mintea lui este foarte deschisă. Este inteligent și lucrează ca un copil în sensul de a fi foarte deschis la întreaga lume din jur. Dar în același timp dă dovadă de profesionalism, are o vastă experiență în numeroase lucruri diferite. Este un actor foarte bun, dar și un vorbitor excelent. Improviza foarte mult și eram emoționați atunci când vorbea și vedeam acest proces creativ.

Ceea ce făcea era foarte onest și foarte autentic.

Chiar și la discursul de inaugurare al președinției lui am fost mișcată. Înțeleg că este actor, dar tot am fost impresionată. Toate aceste poziții pe care le-a avut de a fi actor, autor de scenarii, vorbitor foarte bun, producător, om de afaceri, sportiv, tată și soț. În toate aceste poziții Zelenski a fost un om de succes.

Pentru mine este un exemplu de profesionalism și de persoană foarte talentată. Iar când deodată această persoană ajunge într-o poziție de conducere la nivelul statului ce aș putea să spun? Nu știu mare lucru despre politică, nu știu cum merge politica la acest nivel ori în culisele ei, nu am fost niciodată acolo.

Așa că nu pot să spun nimic din perspectivă politică. Dar știu că este un om bun. De ce să nu avem un astfel de om președinte? Pentru mine cel mai îngrozitor lucru este să văd o persoană foarte în vârstă cu o gândire mediocră care este în sistem de foarte mult timp și care vine în poziții înalte de putere. Știți la ce (fel de politicieni) mă refer.

În profesia mea când vine cineva nou și este un sânge proaspăt, o nouă energie, un nou stil, e ca și cum se dezvolta noi neuroni în creierele noastre! Acum sunt în Suedia unde am întâlnit foarte mulți oameni și ei sunt foarte surprinși că avem un președinte atât de bun. Toți au gânduri foarte pozitive despre Zelenski.

INTERVIU

Samira Al-Masalmeh: Vestul nu a sprijinit poporul sirian la fel cum s-a implicat în Ucraina

Samira Al-Masalmeh a fost un jurnalist cunoscut de televiziune înainte de revoluția poporului sirian, care a debutat în martie 2011, dar a trecut activ în sprijinul unei Sirii democratice.

O VESTE IMPORTANTĂ
Germania mizează pe o Europă extinsă » P.44

PATRU COPII au fost uciși după bombardamentele Rusiei în Siria

NEPUTÂND SĂ TRANSMITĂ MINCIUNILE regimului, a fost nevoită să fugă din Siria, periclitând viața familiei sale, până a reușit să o scoată din țară. A fost membru al Coaliției Naționale a Opozanților sirieni față de regimul Assad, dar a demisionat în cele din urmă. Este autoarea volumului „Colapsul sirian. Lupta pentru putere, stat și identitate".

Ca jurnalist și ca om politic, Samira a făcut, pentru *Newsweek România*, o radiografie a „dosarului sirian", comparativ cu cel ucrainean, din punct de vedere al ajutorului extern primit de cele două țări.

***Newsweek România*: Ați fost membru al Coaliției Naționale de opoziție a sirienilor față de regimul Assad. De ce v-ați depus demisia?**

Samira Al-Masalmeh: Mi-am depus demisia de la o anumită entitate și nu din poziția mea de opozantă, pentru că nu mai simt rostul să continui în acest cadru care a devenit nepotrivit pentru a-mi servi cauza și a-mi apăra poporul.

Membrii Coaliției s-au închis în ei înșiși și funcționează conform agendelor forțelor regionale sau arabe care-i susțin. Au existat multe suspiciuni legate de corupție, iar activitatea Coaliției a creat multă confuzie. Așa că am părăsit Coaliția, la fel ca mulți dintre camarazii mei, care insistă ca munca de opoziție să fie departe de agendele străine și de interesele altor state în detrimentul intereselor sirienilor.

Cum a fost organizată această Coaliție, cum au fost aleși membrii acesteia? Câte platforme sunt în prezent și de ce țări sunt susținute?

Coaliția a venit să umple un vid în opoziția siriană, deoarece poporul sirian a fost privat de politică sub regimul Assad timp de o jumătate de secol și nu știa să se organizeze. Dar construcția Coaliției a fost făcută într-o manieră superficială și cu sprijinul partidelor arabe și regionale, o structură minoră, atât din punct de vedere politic, cât și organizatoric. A lipsit un incubator popular. În general, această grupare s-a format aleatoriu, cu afilierea unor oameni și a unor grupuri marginale, iar din cauza lipsei de entități politice semnificative a sirienilor, această Coaliție a câștigat legitimitate în țări care se autodenumeau „prietene ale poporului sirian". Din nefericire, această legitimitate nu s-a reflectat în sprijinul efectiv al poporului sirian și al cauzei sale.

Ați comparat criza din Siria din punct de vedere militar și umanitar cu situația din Ucraina. La ce concluzie ați ajuns, se aseamănă sau diferă?

Comparația cu Siria este permisă și include amărăciunea sirienilor ca urmare a negării internaționale, inclusiv din partea lumii arabe, a suferinței poporului sirian, în comparație cu îmbrățișarea, simpatia și sprijinul pe care le-au avut poporul ucrainean și cauza justă. Dar aici disting că țările europene au simpatizat și au susținut poporul Ucrainei ca parte a sistemului european, în timp ce noi, ca sirieni, adică arabi, am fost lăsați la „simpatia" lumii arabe în primul rând. De vină nu este Occidentul sau țările europene, ci lumea arabă, care ne umple de amărăciune, din cauza acestei negări din partea lumii „noastre" arabe a suferinței și a drepturilor poporului sirian.

Cum se raportează „zonele securizate" pe care Turcia le instaurează și le extinde prin forță militară la problema refugiaților sirieni, atât din afară, cât și cei dislocați în interiorul Siriei?

Turcia are cea mai mare concentrare de refugiați sirieni pe teritoriul său. Influența sa se extinde asupra zonelor din nordul Siriei și asupra facțiunilor militare siriene care îi sunt afiliate. Desigur, Turcia are mâna forte în gestionarea afacerilor sirienilor din acele zone. Trebuie spus că sirienii nu se bucură de sistemul de protecție temporară pentru refugiați, ci mai degrabă au un statut special, ceea ce a dus la multe dificultăți și complicații pentru sirienii din Turcia, în ceea ce privește condițiile de reședință, trai și muncă. În ceea ce privește situația din taberele de refugiați, lipsesc condițiile decente de trai.

de
ADINA MUTĂR
adina.mutar@newsweek.ro

Foto PROFIMEDIA

Imaginați-vă doar corturi, sau containere, în care sute de mii de oameni trăiesc în căldura verii și în frigul iernii, în condiții foarte precare de sănătate și alimentație.

Cum evaluați poziția Coaliției atunci când sprijină Turcia în atacurile asupra forțelor kurde, pe care le clasifică drept teroriste, iar SUA le-au sprijinit și folosit în linia întâi împotriva ISIS din Siria?

Coaliția este o entitate care activează în interiorul Turciei și, prin urmare, nu este de mirare că opinia sa este aceeași cu cea a Turciei, țara care o susține și nu se îndepărtează de politicile sale în dosarul sirian în general și în diviziunea sa în facțiuni.

Ați scris pe Facebook că Rusia i-a dus pe sirieni în război cu Ucraina. Și asta a făcut și Turcia, care i-a dus pe fronturile din Libia și Azerbaidjan. Din ce regiuni provenea această „armată"?

Acest lucru se întâmplă ca urmare a lipsei totale de surse de trai pentru sirieni, deci este ușor să-i manipulezi și să-i înrolezi pe fronturi străine, servind intereselor altor țări. Acest lucru este cauzat și de absența unei opoziții politice efective și bineînțeles că acest lucru decurge din dependența de o țară străină, în special de Turcia.

Având în vedere prezența militară a Rusiei (de partea regimului Assad), a Iranului (miliții pro-Assad), a SUA (ce susțin Forțele Siriene Democratice, majoritare kurde) și a Turciei (ce susține facțiuni militare anti-Assad), cum acționează Opoziția în interesul poporului sirian, în majoritate refugiat și dislocat?

Din păcate, toate puterile internaționale și regionale au manipulat cauza sirienilor, deoarece au manipulat opoziția siriană, cu facțiunile sale politice și militare, și au deturnat-o pentru a servi propriile agende, dăunând astfel revoluției poporului sirian și unității sirienilor ca popor, creând un prejudiciu imaginii lor și dreptății cauzei lor. Desigur, distingem aici între prezența rusă și cea iraniană, care operează fără frontiere în interesul supraviețuirii regimului Assad și pentru a

SAMIRA AL-MASALMEH luptă împotriva regimului Assad (sus). Vladimir Putin îl susține cu arme și la putere pe liderul sirian Bashar al-Assad

FOTO: PROFIMEDIA; ARHIVA PERSONALA SAMIRA AL-MASALMEH

distruge revoluția siriană, cu toată brutalitatea și prin toate mijloacele, și celelalte părți care s-au declarant prietene ale poporului sirian și ale dreptului său de a-și schimba destinul, dar nu au transpus acest lucru în interesul poporului sirian într-o măsură necesară sau utilă.

Regimul nu a câștigat războiul, iar opoziția nu a fost capabilă să câștige opinia mondială și să schimbe regimul. După părerea dvs. ce a cauzat eșecul?

Motivul eșecului se datorează dezechilibrului de putere, deoarece este regimul care deține puterea militară și este cel care a folosit forța excesivă pentru a-i face pe sirieni să plătească prețul rebeliunii lor împotriva lui Assad, prin tortură, crime, distrugere, dislocare. Regimul a fost mai organizat decât revoluția, care a rămas fragmentată, confuză și lipsită de resurse, și pentru că cei doi aliați ai regimului, Rusia și Iran, i-au oferit un sprijin nelimitat și pentru că prietenii poporului sirian l-au lăsat să cadă și nu i-au furnizat nimic, în afară de emoții, declarații și ajutor umanitar sub necesar. În sfârșit, eșec din cauza imaturității opoziției, slăbiciunii și lipsei unei strategii politice și de luptă cuprinzătoare și eficiente.

Există trei zone de influență în Siria, aceasta este următoarea diviziune?

Nimeni nu poate prezice cum va fi viitoarea Sirie, nici geografic, nici politic. Acum există trei regiuni, una supusă Statelor Unite, care sprijină forțele kurde, a doua Turciei, care sprijină diferitele facțiuni islamice, inclusiv pe cele extremiste, și o a treia supusă regimului și aliaților săi, Rusia și Iran. Nu este nimic sigur în această ecuație care se poate schimba în circumstanțe adecvate.

Mai credeți că valorile democratice își găsesc aplicabilitate în Siria?

Nu există soluție democratică pentru situația actuală. Trebuie schimbare politică către un stat instituțional, și de drept, în favoarea cetățenilor săi, care să devină liberi și egali, într-un sistem democratic pluralist, descentralizat. Aceasta este soluția cea mai potrivită pentru toată lumea și garantează drepturile tuturor sirienilor: arabi, kurzi, circasieni, asirieni, turkmeni și toți cei care intră în componența poporului sirian. Am menționat în ultimul capitol al cărții mele, „Colapsul sirian. Lupta pentru putere, stat și identitate", care sunt posibilele soluții ce vor scoate Siria din războiul și conflictul sângeros și o vor salva din capcana războiului civil.

Toate părțile implicate în conflictul intern și extern încearcă cu forțele lor armate să-i folosească pe sirieni pentru interesele lor. Din punctul meu de vedere, federalismul geografic sau altfel numit „descentralizare" este soluția pentru conservarea Siriei, contrar a ceea ce se întâmplă acum și care poate duce la dezintegrarea țării. Federalismul oferă oportunități de dezvoltare locală și deschide calea investițiilor străine și, în același timp, oferă oamenilor din regiuni dreptul de a-și gestiona afacerile locale și securitatea internă și lasă centrul cu reprezentare externă, repartizarea resurselor și apărarea granițelor. Dar totul depinde de existența statului democratic și a justiției pentru a asigura stabilitatea și pacea civilă. Fără aceasta, conflictul va rămâne latent sub cenușă și gata să izbucnească oricând.

Este util să menționăm că volumul „Colapsul sirian" spune realitatea regimului înainte și în timpul revoluției și pune în lumină realitatea opoziției și motivele eșecului acesteia de a conduce mișcarea de eliberare a sirienilor de sub un regim dictatorial.

ANALIZĂ

Gorbaciov lasă în urmă întrebări grele despre viitorul Rusiei

Mihail Gorbaciov a încercat să reformeze în mod pașnic o dictatură și a sfârșit prin a o dărâma. Vladimir Putin încearcă să mențină un regim tiranic, folosind crima și războiul. Care va fi viitorul Rusiei?

NICICÂND NU ESTE TIMPUL potrivit pentru a muri. Dar moartea lui Mihail Gorbaciov, ultimul lider al Uniunii Sovietice și laureat al Premiului Nobel pentru Pace, datorită contribuției sale la sfârșitul Războiului Rece, a ținut parcă să contrazică această idee.

Fostul lider reformist al Uniunii Sovietice a lăsat ca moștenire sfârșitul confruntării dintre cele două blocuri rivale și reducerea semnificativă a amenințării nucleare, eliberarea de totalitarism și opresiune a unei mari părți a omenirii, reunificarea pașnică a Germaniei. Națiunile din Europa Centrală și de Est care au reușit să adere la Uniunea Europeană au traversat o perioadă de stabilitate și bunăstare cum n-au mai cunoscut în istorie.

Cu toate acestea, Mihail Gorbaciov este criticat și chiar disprețuit în propria țară tocmai pentru că reformele sale au dus, în cele din urmă, la prăbușirea Uniunii Sovietice.

Dar tocmai dispariția sa inspiră în această perioadă dezbaterile despre Rusia de azi a lui Vladimir Putin și războiul ei de agresiune declanșat împotriva Ucrainei. Dar și despre viitorul Federației Ruse, izolată diplomatic, supusă sancțiunilor internaționale și, mai cu seamă, acoperită de rușine.

Vrând să reformeze comunismul printr-o politică de deschidere, transparență și democratizare – ceea ce s-a dovedit imposibil – Mihail Gorbaciov i-a grăbit sfârșitul. Ce viitor va asigura Rusiei, în cele din urmă, un regim precum cel al lui Vladimir Putin, bazat pe autocrație, teroare și propagandă până la negarea realității?

Gorbaciov a înțeles falimentul, Putin îl neagă

Un prim contrast: Gorbaciov a înțeles falimentul în care intrase Uniunea Sovietică: economie ineficientă, un sistem militar incapabil să mai țină pasul cu rivalii capitaliști, resurse secătuite de războiul din Afganistan. Reformele lui Gorbaciov au încercat salvarea sistemului, inclusiv prin „seducerea" Occidentului, odată cu încetinirea unei curse a înarmărilor pe care URSS n-o mai putea susține.

De partea sa, propaganda lui Putin pretinde că a reconstruit Rusia și a readus-o în rândul puterilor mondiale. Până într-acolo încât consideră că are dreptul să-și ceară partea sa, fie și prin intermediul forței. Însă regimul Putin nu vrea să vadă eșecul militar din Ucraina, refuză să accepte că patronează un sistem corupt și ineficient, ale cărui probleme sunt mult amplificate de sancțiunile economice. În ultimele două decenii, Federația Rusă a obținut venituri imense de pe urma exploatării resurselor energetice. A încercat să facă din acestea chiar o armă strategică, după cum s-a văzut foarte clar după declanșarea invaziei asupra Ucrainei. Dar a eșuat în încercarea de a se moderniza – dacă a încercat cu adevărat vreodată. Oricum ar fi, cu toți petro- și gazodolarii, Rusia n-a devenit un Dubai al Nordului. Dar sub regimul Putin nu are cine să recunoască eșecul.

de
OVIDIU NAHOI

Gorbaciov a permis tranziții pașnice, Putin distruge și ucide

Al doilea contrast: Gorbaciov a permis națiunilor să-și definească singure viitorul. Ar fi putut să nu o facă – avea toa-

MIHAIL GORBACIOV
pleacă din această lume într-un moment în care un succesor al său vreau să o dărâme

te mijloacele să intervină brutal. Sigur, georgienii și lituanienii, primele națiuni din cadrul URSS care s-au ridicat pentru independență, în 1990 și 1991, au tot dreptul să susțină contrariul. Totuși, Gorbaciov a permis procesul democratic din Polonia, negociat în 1989 la Masa Rotundă, cu toate că liderii ultraconservatori precum Nicolae Ceaușescu i-au cerut să conducă o intervenție a Tratatului de la Varșovia. Rând pe rând, în acel 1989, națiunile central și est-europene au răsturnat regimurile comuniste și au instalat guvernări democratice. Germania s-a reunificat. Totul, fără violență. Doar în România, răsturnarea a fost sângeroasă - și asta pentru că așa a vrut dictatorul de la București. Apoi, în 1991, după puciul ratat de la Moscova, republicile din cadrul URSS și-au proclamat independența. Din nou, un proces fără vărsare de sânge.

De partea sa, regimul Putin își ucide oponenții din interior. El neagă dreptul națiunilor de a-și decide viitorul și de a lua propriile opțiuni strategice. A sprijinit represiunea declanșată de dictatorul Alexander Lukașenko împotriva manifestanților pentru democrație, după alegerile din 2020.

Acum, respinge dreptul Ucrainei de a opta pentru calea euro-atlantică. De fapt, neagă chiar existența națiunii ucrainene, pe care și-a propus să o anihileze. Mai mult: una din condițiile puse la sfârșitul anului 2021, pentru a nu da drumul câinilor războiului, a fost retragerea NATO pe aliniamentele din 1997. Aceasta a fost o negare a opțiunii națiunilor din centrul și estul Europei.

Președintele Mihail Gorbaciov a permis națiunilor să-și definească singure viitorul

Și acum, o privire spre viitorul Rusiei

Da, comunismul și Uniunea Sovietică s-au prăbușit pentru că Mihail Gorbaciov a refuzat să ucidă pentru a se menține la putere.

Dar, dincolo de aceasta, cauza principală a falimentului a fost aceea că oamenii n-au mai crezut în sistem. Că toate miturile propagandei s-au prăfuit.

Venit la putere la capătul unui deceniu de haos și abuzuri, Vladimir Putin a promis restaurarea unei Rusii puternice și respectate în lume. Printr-un acord nescris cu societatea, aceasta a renunțat la unele atribute ale democrației în schimbul stabilității.

Cu timpul, regimul Putin s-a transformat într-o adevărată tiranie.

Dar aceasta nu-i poate împiedica pe ruși să vadă și să înțeleagă, în cele din urmă, adevărul - așa cum s-a întâmplat, odinioară, cu oamenii sovietici.

Dezastrul militar din Ucraina nu mai poate fi acoperit mult timp de propagandiștii televiziunilor de stat. Sancțiunile economice vor evidenția mai repede și mai clar eșecul modernizării Rusiei. Criza de încredere se va instala, în timp.

Acea criză de încredere care a dus și la căderea URSS.

De data aceasta, însă, Vladimir Putin este gata să ucidă pentru putere. Ceea ce deosebește fundamental lumea de azi de cea a anilor 1989-1991.

FOTO: PROFIMEDIA

O VESTE IMPORTANTĂ

Germania mizează pe o Europă extinsă

„Europa este viitorul nostru". Acesta a fost titlul alocuțiunii cancelarului Olaf Scholz, rostită în aula prestigioasei Universități Caroline din Praga. – *Ovidiu Nahoi*

DISCURSUL A REZUMAT concepția Germaniei privind viitorul Uniunii, în contextul ultimelor evenimente majore: pandemie, criză energetică, schimbări climatice, agresiunea Rusiei asupra Ucrainei.

Chiar și locul acestui discurs a fost plin de semnificații, dincolo de simplul detaliu că Republica Cehă deține președinția rotativă a Consiliului Uniunii. Fondată la 1348 de împăratul Carol al IV-lea de Luxemburg al Sfântului Imperiu Roman, aceasta este prima universitate apărută în centrul Europei. Iar epoca glorioasă a lui Carol al IV-lea a fost cea care a dat strălucire acestui oraș.

Într-un asemenea spațiu, cu trimitere directă la universalitatea culturii europene, discursul liderului german a avut ca element central perspectiva unei Europe extinse.

Ucraina va fi susținută cât timp va fi necesar. Spațiul Schengen trebuie să se extindă. Și Europa trebuie să regândească modelul de luare a deciziilor, într-o comunitate care va deveni, inevitabil, mai largă.

O Europă extinsă, dar și mai suplă

Dar, „în această Uniune extinsă, diferențele dintre statele membre vor crește în ceea ce privește interesele politice, influența economică și sistemele de securitate socială", a atenționat Olaf Scholz. El a avertizat că „riscul ca o țară individuală să își folosească dreptul de veto și să-i împiedice pe toți ceilalți să meargă mai departe crește cu fiecare membru suplimentar".

Astfel, o Uniune Europeană mai extinsă presupune un mecanism mai rapid și mai suplu de luare a deciziilor, îndeosebi în marile teme de politică externă.

Cancelarul s-a pronunțat pentru înlăturarea regulii unanimității în chestiuni de politică externă și politici fiscale pentru a evita ca deciziile să fie blocate de veto-uri ridicate unilateral de un stat membru.

Nu este pentru prima dată când apare tema renunțării la unanimitate – s-a numărat și printre ideile reținute din ampla dezbatere cetățenească privind Viitorul Europei. Dar nici obstacolele nu sunt de ignorat.

Pe de o parte, renunțarea la unanimitate ar face ca deciziile să fie luate mai rapid, într-o Uniune Europeană a cărei lentoare a devenit chiar subiect de glume amare. În plus, ar elimina posibilitatea blocării dinadins a oricăror inițiative, ca metodă de șantaj - așa cum a procedat Ungaria.

Pe de altă parte însă, odată cu renunțarea la unanimitate, națiunile mici pierd o armă redutabilă, prin care singure pot opri o decizie majoră în plan european, în materie de politică externă sau fiscalitate.

Gândiți-vă că, acum, o țară precum Estonia poate face asta în fața Franței sau a Germaniei.

Cât privește obstacolele, acestea sunt de ordin... (ați ghicit) birocratic. O modificare a Tratatului UE înseamnă o sperietoare pentru orice cancelarie europeană.

De altfel, un număr de 13 state membre, printre care și România, au atras atenția asupra riscurilor ce decurg dintr-o eventual inițiativă de modificare a Tratatului. Discuția rămâne complicată, problema ridicată de liderul german este, însă, reală.

O „comunitate politică"

Olaf Scholz și-a reafirmat de altfel sprijinul pentru propunerea președintelui Republicii Franceze, Emmanuel Macron, de a crea o „comunitate politică europeană" care ar permite „discuții regulate la nivel politic" între liderii UE și „partenerii lor europeni".

În cadrul acestui forum, „am discuta o dată sau de două ori pe an despre teme centrale care privesc continentul nostru în ansamblu: securitate, energie, climă sau conectivitate", a subliniat cancelarul german.

În privința migrației, cancelarul s-a referit la extinderea imigrației legale, pe fondul penuriei de muncitori calificați.

Scholz s-a declarat îngrijorat de faptul că „în mijlocul Europei se vorbește despre democrație iliberală ca și cum nu ar fi un oximoron", o aluzie la Ungaria și Polonia.

În opinia sa, Europa trebuie să se opună amenințării reprezentate de „autocrația neoimperialistă".

„Chiar acum, ne întrebăm încă o dată unde se va duce linia de divizare între această Europă liberă și o autocrație

WHAT COUNTS.

CANCELARUL GERMAN
Olaf Scholz, așteptat
să remodeleze Europa

neoimperialistă în viitor. Am vorbit despre un punct de cotitură după invadarea Ucrainei de către Rusia în februarie. Atacul brutal asupra Ucrainei este astfel și un atac asupra ordinii securității Europei", a declarat cancelarul Scholz.

Nu putea lipsi Spațiul Schengen

În România, mediile de informare au insistat asupra unui singur aspect din discursul cancelarului: Germania se alătură Franței în a sprijini extinderea Spațiului Schengen.

Aceasta trebuie văzută, însă, în contextul mai larg al extinderii europene, imaginată de șeful cancelariei de la Berlin.

După declanșarea invaziei rusești asupra Ucrainei, o nouă dinamică a început să se facă simțită în Europa. Dosare peste care părea să se așternă praful, precum deschiderea negocierilor de aderare cu Albania și Macedonia de Nord au primit undă verde.

Într-o mișcare de-a dreptul istorică, Ucraina și Moldova, state ale Parteneriatului Estic, au primit, la rândul lor, permisiunea de a începe negocierile de aderare – de neimaginat înainte de invazie.

Europenii au înțeles amenințarea Rusiei și faptul că numai uniți îi pot face față.

Au decis să termine cu dependența de resursele energetice rusești, chiar dacă aceasta presupune suferințe pe termen scurt. Și în acest context vine semnalul prin care cuplul franco-german sprijină extinderea Spațiului Schengen. În mod evident, un rol au jucat și cozile kilometrice de la frontierele României cu Ucraina și Bulgaria, sutele și miile de camioane care încearcă să suplinească blocarea porturilor de la Marea Neagră pentru exporturile ucrainene.

Ucraina va fi susținută cât timp va fi necesar. Spațiul Schengen trebuie să se extindă.

Dar există o decizie politică, dincolo de toate aceste aspecte tehnice.

Depinde, însă, și de România. Mai precis, de felul în care legile justiției vor ieși din dezbaterea Parlamentului.

Se va contura, în sfârșit, o majoritate parlamentară reformistă și pro-europeană?

Sau vom rămâne cu aceeași majoritate populistă și anti-europeană, așa cum a arătat-o forma jalnică în care a fost adoptată legea avertizorului de integritate?

Olaf Scholz a dat lovitura de începere, dar mingea e acum în terenul nostru.

FOTO: PROFIMEDIA

DREPTURILE OMULUI

Raport ONU devastator pentru China - și un test pentru democrați

Cu doar câteva minute înainte de încheierea mandatului său de patru ani, Înaltul Comisar al ONU pentru Drepturile Omului, Michelle Bachelet, fostă președintă a statului Chile, a aruncat bomba.

OFICIUL ONU PENTRU DREPTURILE Omului a dat „send" mult așteptatului raport privitor la situația uigurilor în regiunea Xinjiang din China. Acuzațiile împotriva Chinei sunt „credibile" și ar putea constitui „crime împotriva umanității", se arată în raport. Cum era de așteptat, Beijingul a respins cu fermitate acuzațiile. Este doar începutul unui proces îndelungat, dar care ar putea constitui o imagine relevantă a noilor blocuri rivale la nivel global. „Acuzațiile care menționează practici recurente de tortură sau rele tratamente, în special tratamente medicale forțate și condiții precare de detenție, sunt credibile, la fel ca acuzațiile individuale de violență sexuală și de gen", se arată în raport. Cuvântul „genocid", prezent în rapoarte ale Departamentului de Stat al SUA nu apare însă în documentul ONU. Beijingul susține că se confruntă în Xinjiang cu o mișcare separatistă și teroristă, nefăcând decât să combată această amenințare prin înființarea de „centre de educare și formare profesională", sau tabere de reeducare.

Însă raportul ONU nu face decât să confirme acuzații ale organizațiilor pentru drepturile omului, potrivit cărora reacția guvernului chinez este disproporționată, iar practicile sale sunt îndreptate către o reprimare a întregii minorități.

Documentul sugerează chiar o aducere a Beijingului în fața instanțelor internaționale, însă calea până acolo este îndelungată, iar China dispune de o influență suficientă în lume pentru a putea opri acest curs.

de **OVIDIU NAHOI**

Presiuni extraordinare

Raportul s-a aflat mult timp în centrul atenției internaționale. Comisarul ONU pentru drepturile omului, fosta președintă chiliană Michelle Bachelet, a recunoscut, de altfel, că a fost supusă „presiunilor extraordinare de a publica sau de a nu publica".

Mai multe organizații pentru drepturile omului au acuzat Beijingul că a încercat s-o determine pe Bachelet să îngroape concluziile dăunătoare din raport, mai ales după ce publicarea a fost amânată de mai multe ori.

Iată însă că Înaltul Comisar al ONU a tăcut și, în cele din urmă, a evitat ceea ce se putea transforma într-o criză majoră a drepturilor omului și a relațiilor internaționale.

Mulți se temeau că, în urma presiunilor colosale ale Chinei, raportul ar fi

FOTO: PROFIMEDIA

MICHELLE BACHELET
Înaltul Comisar ONU pentru drepturile Omului (stânga). Președintele Chinei Xi Jinping, acuzat că nu respectă drepturile omului (dreapta). Președintele Coreei de Nord, țară considerată o dictatură (jos)

urmat să fie „diluat" . Nu a fost cazul. Actele comise de guvernul chinez pot constitui „crime împotriva umanității", arată documentul.

Însă adevăratul test de-abia de acum urmează. Michelle Bachelet își termină mandatul și va fi extrem de important ce va face succesorul sau succesoarea ei cu acest cartof fierbinte.

În asociere cu alte autocrații, precum Rusia, Iran sau Coreea de Nord, China și-a extins constant în ultimele decenii influența în cadrul sistemului ONU. Presiunea despre care vorbea Bachelet nu va scădea, ci va crește.

Și acesta va fi un serios examen pentru lumea democrațiilor. Acestea trebuie să arate că sunt unite și pot să-și apere valorile.

Ce pot face democrațiile?

Este greu de crezut că liderii de la Beijing vor putea ajunge vreodată în fața Curții Penale Internaționale de la Haga, așa cum i s-a întâmplat, de exemplu, fostului președinte iugoslav Slobodan Miloșevici.

Dar cazul ar putea ajunge pe agenda Consiliului ONU pentru Drepturile Omului, organism cu sediul la Geneva, care înlocuiește din 2006 fosta Comisie înființată în 1946.

O condamnare a Chinei pentru reprimarea minorității uigure ar fi nu doar un vot de blam la adresa guvernului comunist chinez, dar ar arăta și limitele influenței chineze în lume.

Constituit din 47 de membri, aleși pe criterii regionale, Consiliul se pronunță prin vot majoritar și nu există drept de veto, precum în Consiliul de Securitate.

Din această perspectivă, o condamnare a Chinei pare mai ușor de obținut. Însă nu este chiar atât de simplu. Țările în curs de dezvoltare se anunță a fi arbitrii acestei noi confruntări între blocul autoritar și democrațiile occidentale.

Un test și pentru „lumea a treia"

În ultimele decenii, regimul de la Beijing și-a extins legăturile în așa-numita „lume a treia", dar și-a și îndatorat o serie de țări sărace, care au căzut în „capcana chinezească".

Întrebarea este cum se vor poziționa țările „lumii a treia" față de China, în acest examen major.

În Adunarea Generală a ONU, multe dintre acestea au refuzat să condamne, de exemplu, invazia rusă asupra Ucrainei. Rezoluția de condamnare a invaziei și care cerea încetarea imediată a acțiunilor militare a fost adoptată, în cele din urmă, la 2 martie, cu majoritate. Rezultatul votului: 141 de state s-au pronunțat pentru, cinci împotrivă (Rusia, Belarus, Siria, Coreea de Nord, Eritreea) și un număr de 35 s-au abținut (printre acestea China, India, Africa de Sud, Kazahstan, Pakistan, Iran, Irak, Cuba, Republica Centrafricană).

În aprilie, Rusia a fost exclusă din Consiliul ONU pentru Drepturile Omului, prin votul Adunării Generale. Beijingul a votat însă împotrivă, susținând Moscova.

Iar rezultatul a fost aproape identic cu cel din 2 martie: 140 de voturi pentru, cinci împotrivă (aceleași cinci țări care s-au opus și condamnării invaziei) și 38 de abțineri.

Însă nu este obligatoriu ca acest raport de forțe să se regăsească întocmai și în organismul ONU de la Geneva. China va duce de aici înainte o campanie furibundă pentru a îngropa raportul Înaltului Comisar.

După cum este greu de crezut că va renunța la reprimarea uigurilor sau la diabolicul ei program de supraveghere digitală a populației.

Dar o rezoluție de condamnare îi va arăta guvernului de la Beijing că pot exista consecințe pentru actele sale, că majoritatea covârșitoare a comunității internaționale respinge practicile chineze.

Și mai ales, că Imperiul de Mijloc este departe de a se bucura de respectul global pe care îl pretinde. Și asta va durea. Depinde de voința și unitatea democrațiilor.

Regimul Putin
își ucide oponenții din interior. El neagă dreptul națiunilor de a-și decide viitorul

Prințesa Elizabeth pe terenul din 145 Piccadilly, care a fost reședința ei londoneză până când tatăl ei a preluat tronul în 1936, în urma abdicării fratelui său, Regele Edward al VIII-lea.

Viața unei REGINE

Prințesa Elizabeth nu a fost la început destinată să fie regină. Cu toate acestea, când a urcat pe tron, avea să devină cel mai longeviv monarh britanic și cel mai iubit monarh al timpurilor moderne. Viața și domnia ei au fost documentate în fotografii așa cum nu au fost documentate cele ale niciunui alt suveran dinaintea ei.

FOTO: INQUAM PHOTOS / EDUARD VINĂTORU, LISA SHERIDAN/HULTON ARCHIVE/GETTY

ALIANȚĂ
Prințesa Elizabeth s-a căsătorit cu Philip Mountbatten, fost prinț al Greciei și Danemarcei, în 1947. Căsătoria lor a durat până la moartea acestuia, la 99 de ani, în 2021.

ASCENSIUNE
Elizabeth avea 25 de ani când a fost încoronată în 1953, în Westminster Abbey, în urma decesului tatălui său, regele George al VI-lea, la vârsta de 56 de ani.

LA DOMICILIU
Tânărul cuplu regal, în 1951, cu cel mai mare dintre cei patru copii ai lor, Charles, născut în 1948, și Anne, născută în 1950.

PROTOCOL
În calitate de regină, Elizabeth s-a întâlnit cu 13 președinți și prime doamne ale SUA, începând cu soții Eisenhower. Mai sus: cu familia Kennedy, președintele Reagan, soții Obama și soții Biden.

SERVICIU
Regina, la Howe Barracks din Canterbury, Kent, alături de Batalionul 1 din The Argyll and Sutherland Highlanders, în 2004, în urma misiunii batalionului în Irak.

REȘEDINȚĂ
Regina și Prințul Philip vizitând o fermă de pe domeniul regal din Balmoral, Scoția, în 1972.

SPRIJIN
Regina Elizabeth însoțindu-l pe Prințul Charles, în 1975, la instalarea sa în funcția de Mare Maestru al Most Honourable Order of the Bath, un ordin cavaleresc datând din 1725.

ÎNSUFLEȚIRE
Împărtășind un hohot de râs la Braemar Highland Games din Scoția, în 1982. De la stânga la dreapta: Regina Mamă, Regina, Prințesa Diana, Prințul Charles și atletul Geoff Capes.

PASIUNE
Cu Prințul Philip la Royal Windsor Horse Show, pe terenul Castelului Windsor, în 1982.

MONARH
Cu (în sensul acelor de ceasornic de la stânga sus) Prințul Charles, Prințesa Diana, Prințul William și nepoții Peter și Zara Phillips, în 1988.

UITEI
Vizitându-l pe nepotul Peter Phillips la școala sa, în 1991. Phillips este fiul prințesei Anne și al primului ei soț, Mark Phillips.

FOTO: ÎN SENSUL ACELOR DE CEASORNIC DIN STÂNGA: KENT GAVIN/GETTY; TIM GRAHAM/GETTY; JOHN SHELLEY/GETTY; ANWAR HUSSEIN/GETTY

DOMNIE ÎNDELUNGATĂ
Salutând mulțimea de la Palatul Buckingham, în iunie, în timpul sărbătoririi jubileului de platină care a marcat al 70-lea an al reginei pe tron.

ALINIERE
Cu membrii familiei regale în timpul jubileului ei de platină

ÎN CELE DIN URMĂ
Întâlnire cu liderul partidului conservator, Liz Truss, la Castelul Balmoral, pe 6 septembrie, cu două zile înainte de moartea Reginei. În timpul domniei sale, ea a cunoscut 15 prim-miniștri, începând cu Churchill.

MOȘTENIRE
Oameni plângând au lăsat flori în afara Castelului Windsor, după moartea Reginei pe 8 septembrie.

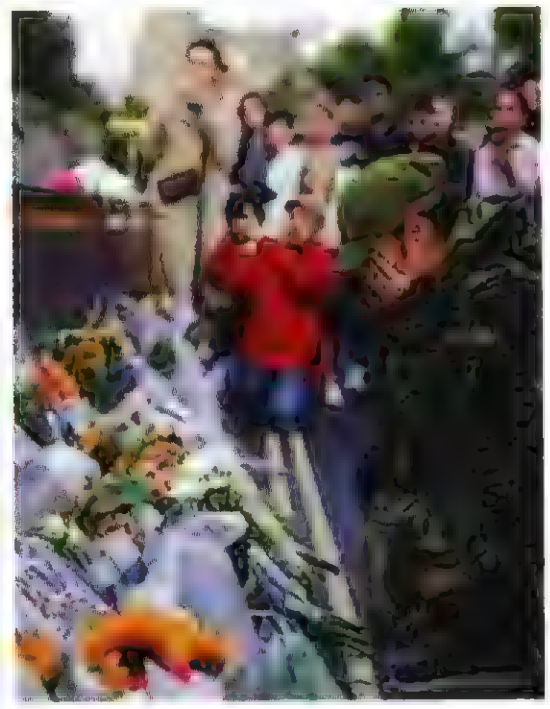

Stânca pe care a fost construită Marea Britanie Modernă

În cele șapte decenii în care s-a dedicat unei vieți în slujba supușilor săi, Elizabeth a II-a le-a câștigat inimile, dar și respectul.

De **Jack Royston**

REGINA ELISABETH A II-A și-a dedicat întreaga viață serviciului public și încă le arăta politicienilor cum se face acest lucru la 90 de ani, de la fermitatea și compasiunea cu care a condus în timpul pandemiei de coronavirus, până la ultimul său act oficial cu două zile înainte de a muri: numirea oficială a lui Liz Truss ca nou prim-ministru al Regatului Unit.

Cel mai longeviv monarh al Marii Britanii a făcut promisiunea, adesea citată, de a-și dedica viața supușilor săi, la cea de-a 21-a aniversare a sa, în 1947, cu cinci ani înainte de a deveni regină.

În timpul unei transmisiuni radiofonice din Cape Town, Africa de Sud, unde se afla în turneu cu părinții și sora ei mai mică, ea a spus: „Există un motto care a fost purtat de mulți dintre strămoșii

mei – un motto nobil: Servesc. Prin invențiile științei, eu pot face ceea ce nu a fost posibil pentru niciunul dintre ei. Pot să fac actul meu solemn de dedicare cu un întreg Imperiu ascultându-mă. Declar în fața voastră, a tuturor, că întreaga mea viață, fie ea lungă sau scurtă, va fi dedicată slujirii voastre".

În primul său discurs adresat națiunii în calitate de rege, a doua zi după moartea Reginei Elizabeth, Charles al III-lea și-a semnalat intenția de a respecta promisiunea mamei. „Această promisiune de a vă servi toată viața, o reînnoiesc astăzi tuturor", a spus noul rege. „A fost mai mult decât o promisiune, a fost un angajament personal profund care a definit întreaga ei viață".

Cuvinte înălțătoare

Deși Elizabeth era tânără atunci când și-a luat angajamentul public de a servi, discursul de la Cape Town nu a fost nicidecum primul său discurs important - acesta a fost ținut cu șapte ani mai devreme, în 1940, în timpul atacurilor „Blitz" asupra Marii Britanii de către aviația germană Luftwaffe.

Copiii din marile orașe fuseseră evacuați de lângă părinți în casele unor străini din mediul rural, pentru a-i ține în siguranță. Elizabeth și sora ei, Margaret, au înregistrat o emisiune specială de la Castelul Windsor, unde și ele au fost separate de părinții lor, care au rămas la Palatul Buckingham din Londra în timpul săptămânii.

În vârstă de doar 14 ani la acea vreme, Elizabeth a vorbit unei generații marcate de dorul de casă: „Noi, copiii, încercăm să facem tot ce ne stă în putință pentru a-i ajuta pe marinarii, soldații și aviatorii noștri curajoși să ne protejeze de pericol și de tristețea războiului. Și, când va veni pacea, nu uitați că noi, copiii de astăzi, vom fi cei care vom face lumea de mâine un loc mai bun și mai fericit".

Una dintre cele mai mari crize cu care a avut de-a face Regina Elizabeth a fost moartea Prințesei Diana. Erau la Balmoral, în Scoția, când au aflat vestea, și familiei regale i s-a cerut să ia parte la revărsarea fără precedent de emoție din partea publicului. Când regina s-a întors la Londra, câteva zile mai târziu, a ținut un discurs în care a recunoscut cât de greu a fost pentru familia regală să își exprime emoțiile.

„Am încercat cu toții, în moduri diferite, să facem față situației. Șocul inițial este adesea urmat de un amestec de alte sentimente: neîncredere, neînțelegere, furie – și îngrijorare pentru cei care au rămas. Așa că ceea ce vă spun acum, în calitate de regină și de bunică, vă spun din inimă. Nimeni dintre cei care au cunoscut-o pe Diana nu o va uita vreodată. Milioane de alte persoane nu au întâlnit-o niciodată, dar au simțit că au cunoscut-o. Cred că există lecții care pot fi învățate din viața ei și din reacția extraordinară și emoționantă la moartea ei. Împărtășesc hotărârea dumneavoastră de a-i prețui memoria", a declarat regina.

> „Declar înaintea voastră a tuturor *că,* **toată viața mea,** *fie că* **va fi lungă** *sau* **scurtă, va fi dedicată slujirii voastre"**

O nouă provocare

Mulți lideri mondiali au venit și au plecat în timpul lungii domnii a Reginei Elizabeth: au fost 15 prim-miniștri britanici, 14 președinți americani și șapte papi care au servit în timpul celor 70 de ani.

Pe măsură ce a înaintat spre 90 de ani, ea nu s-a retras, așa cum au făcut-o mulți dintre ei, ci s-a distins din nou, recent, cel mai memorabil, cu cuvintele sale de mângâiere și compasiune în timpul pandemiei COVID-19. Într-o emisiune specială difuzată la 5 aprilie 2020, în momentul în care Marea Britanie tocmai începuse primul lock-down, Elizabeth a încurajat copiii care învățau acasă și care făceau desene cu curcubee în semn de laudă pentru medicii și asistentele care își riscau viața în spitale și pentru oamenii care stăteau la uși sau la ferestre pentru a-i aplauda pe cei care îi îngrijeau.

„În anii următori, toată lumea va putea să se mândrească cu modul în care a răspuns la această provocare. Iar cei care vor veni după noi vor spune că britanicii din această generație au fost la fel de puternici ca oricare alții. Că autodisciplina, hotărârea calmă și plină de bună dispoziție și de simțire a semenilor încă mai caracterizează această țară. Mândria față de cine suntem nu face parte din trecutul nostru, ci ne definește prezentul și viitorul", a declarat regina.

„Ar trebui să ne alinăm cu gândul că, deși mai avem încă multe de îndurat, vor veni și zile mai bune: vom fi din nou alături de prietenii noștri; vom fi din nou alături de familiile noastre; ne vom reîntâlni", a încheiat regina.

Într-o alocuțiune în Camera Comunelor, la o zi după moartea reginei, premierul Liz Truss a spus următoarele despre moștenirea lăsată de Regina Elizabeth a II-a: „Regatul Unit este marea țară care este astăzi datorită ei. Ea a fost stânca pe care a fost construită Marea Britanie modernă".

FOTOREPORTAJ

Mugur Vărzariu și *Newsweek România*, la renumitul festival *Visa pour L'Image*

Fotograful de documentar și realizatorul de film Mugur Vărzariu a avut o noapte de proiecție în cadrul festivalului internațional de fotografie *Visa pour L'Image* de la Perpignan. El a prezentat o selecție din documentarul „Sfârșitul unei epoci", publicat de *Newsweek România*.

ACESTA ESTE CEL DE AL PATRULEA an în care munca fotografului român este prezentată în fața celor mai importanți editori de la cele mai prestigioase publicații și canale TV din întreaga lume. După documentarele despre Siria și despre romi, anul acesta a prezentat o selecție de imagini din „Sfârșitul unei epoci", publicat în luna iunie în *Newsweek România*.

Festivalul *Visa pour L'image* este cel mai renumit festival dedicat fotografiei de știri și documentar din întreaga lume. În ultima săptămână a festivalului, dedicată profesioniștilor, fotografi renumiți și editori se reîntâlnesc la Perpignan pentru a recapitula anul precedent și pentru a discuta despre noi proiecte.

Cea de-a 34 ediție a festivalului *Visa pour l'Image* de la Perpignan a fost dominată de imaginile din Ucraina și de clasicele deja subiecte din Yemen, Siria, Irak, Afganistan. Performanța lui Mugur este cu atât mai notabilă cu cât acesta a reușit să se impună cu un subiect din România, în care nu există nici război, nici violență. Mugur, alegând să documenteze viețile și munca minerilor români în momentul în care ei și industria lor sunt în pragul dispariției, a creat oportunitatea de a aduce în atenție o comunitate care se luptă să-și păstreze relevanța, demnitatea și securitatea economică. Asta în timp ce industria căreia și-au dedicat viața este erodată împreună cu mașinile și utilajele folosite de acești lucrători a căror muncă a alimentat toate progresele de până acum. Fotografiile următoare fac parte dintre cele prezentate la festival și publicate în premieră de *Newsweek România*.

video newsweek.ro

de
MIHAI DUȚĂ
mihai.duta@newsweek.ro

George Ștefoi, Robert Tulbura, Florin Iulian Hașu, Valer Nicolae, Vasile Suciu, Ioan Rădoi, Marius Hiciu și Robert Tulbură la sfârșitul turei, înainte de a se îndrepta spre vestiarele de la mina Vulcan

Umberto Trestian și-a predat lampa la sfârșitul turei sale la mina Livezeni

MUGUR VĂRZARIU este fotograf de documentar și realizator de film cu o recunoscută activitate în apărarea drepturilor omului la nivel internațional. Mugur poate fi urmărit și pe www.mugurvarzariu.com

Puțul Chorin, mina Vulcan

BIBLIOTECA ALEFA

Pavel Lambru (stânga) și Adrian Imling (al doilea din dreapta), de la Sector 1 producție, în timpul lucrului la mina Lonea

Marius Hiciu, după încheierea turei de dimineață, în subteran la mina Vulcan

Costinaș (stânga), Umberto Trestian și V-țin Ursu, în așteptarea trenului de personal care să-i ducă cu 3 km mai aproape de posturile lor de lucru, în subteran la mina Livezeni

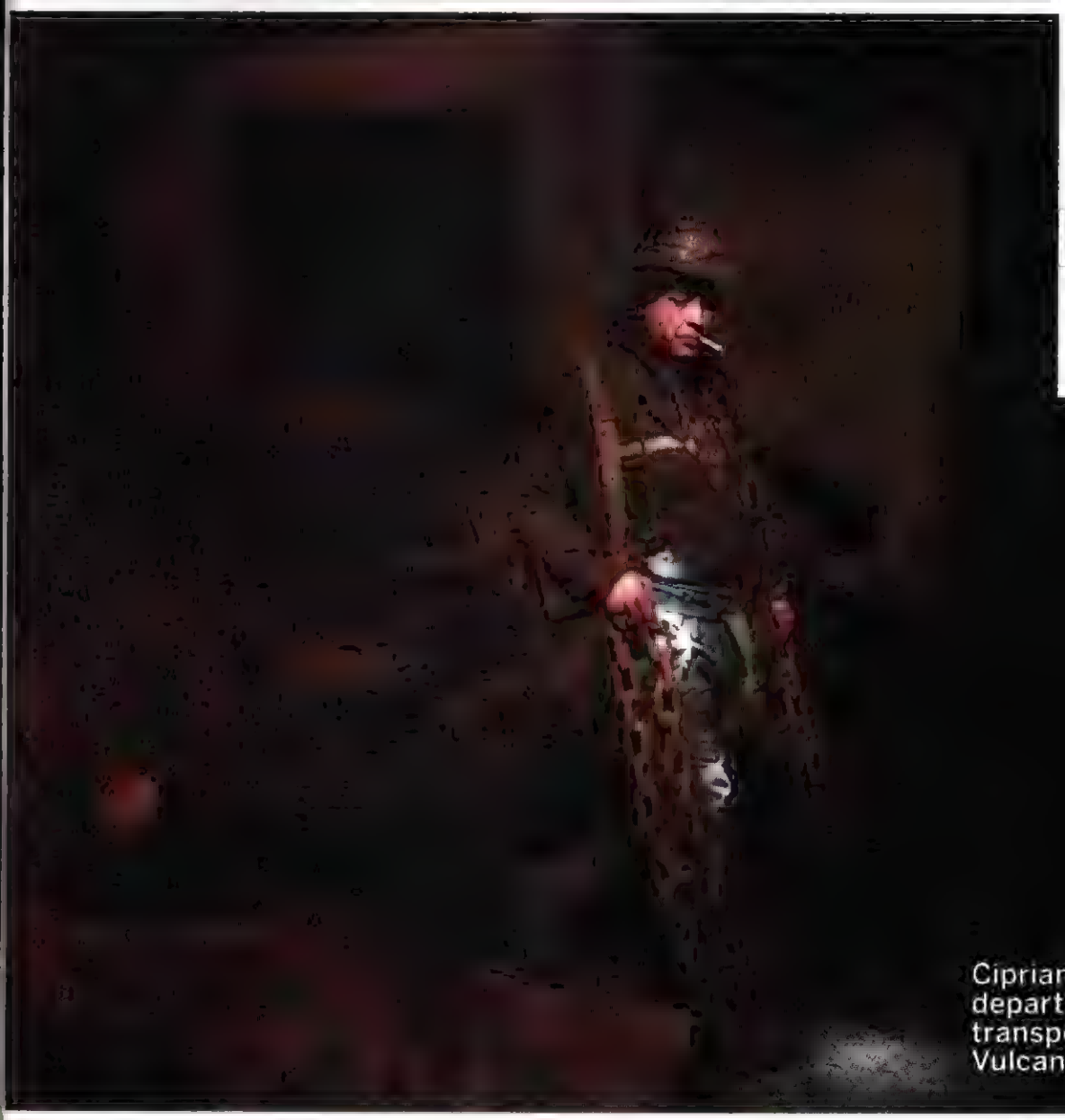

Ciprian Dilan, de la departamentul de transport, la mina Vulcan

Minerii se luptă să reunească două vagoane după ce unul dintre acestea a deraiat de la mina Lonea

Emanoil Maslan (stânga) și Farcău se luptă să ridice tavanul pentru a face loc mașinii automate să treacă, sub pământ, la mina Livezeni

Gelu Săracuțu (dreapta) și colegul său care lucrează la îndreptarea stâlpilor de sprijin îndoiți sub presiune, la mina Vulcan

Ce mașini au ales românii în 2022

Piața auto din Europa nu reușește să-și revină după pandemie, în contextul crizelor suprapuse ce afectează „bătrânul continent" (energie, semiconductori etc.). A scăzut cu 13% în primele 7 luni ale anului, față de același interval din 2021, și se află la un nivel comparabil cu cel înregistrat în 2020, anul lockdown-urilor. Iar piața auto din România nu mai e o excepție. După 5 luni de creștere, în iunie, iulie și august a luat-o destul de repede pe tobogan.

ÎN IUNIE, ÎNMATRICULĂRILE DE mașini noi în România au scăzut cu 7%, în iulie cu 22%, iar în august tot cu 22%, față de perioadele similare de anul trecut. Totuși, în ciuda acestei alunecări accentuate pe tobogan, după primele 8 luni din 2022, înregistrările de automobile noi din țara noastră au rămas pe plus, marcând o creștere cu 5,08%, până la 83.349 unități, comparativ cu același interval din 2021 (79.320 unități), potrivit datelor ACAROM si DRPCIV.

Topul constructorilor după numărul de înmatriculări de mașini noi din România în primele opt luni din 2022 este condus detașat de Dacia, cu 24.148 unități. Iar „podiumul" este completat de Toyota, cu 6.860 unități, și Hyundai, cu 6,607 unități. Urmează Ford, cu 6.062 unități, și Skoda, cu 5.508 unități. Apoi, „Top 10" este completat de Volkswagen (5.242 unități), Renault (4.630 unități), Peugeot (2.469 unități), Mercedes-Benz (2.322 unități) și Kia (1.982 unități).

Dieselul, cotă de piață de doar 14,1%

După primele 7 luni ale anului 2022, se observă o evoluție mixtă a segmentelor în care sunt încadrate autoturismele, după cum urmează: Clasa A (+207,7%), Clasa B (-8,6%), Clasa C (+5,2%), Clasa D (+13,0%), Clasa E (-14,7%), Clasa F (+1,7%), SUV (+15,1%), MPV (+115,4%) și Clasa Sport (+16,4%), raportat la perioada similară din anul anterior.

În ceea ce privește cota de piață, segmentul SUV este pe prima poziție, cu o cotă de 44,9%, în creștere cu 1,2% față de 2021, urmat de Clasa C, cu o cotă de 25,9%, în scădere cu 1,7%, și Clasa B, cu o cotă de 16,8%, în scădere cu 3,8%, față de cota deținută în aceeași perioadă a anului trecut, conform datelor APIA. În funcție de tipul de combustibil al autoturismelor înmatriculate, în primele 7 luni din acest an, motorizările pe benzină au înregistrat o creștere cu 10,1% față de perioada similară din 2021, ajungând, astfel, la o pondere de 65,3%.

În ceea ce privește autoturismele echipate cu motoare diesel, acestea au cam căzut în dizgrație, acumulând o scădere de 29,3% față de primele 7 luni din 2021. Cota de piață a mașinilor diesel a ajuns la doar 14,1% din total.

În același timp, autoturismele electrificate, respectiv cele electrice (100% și plug-in hybrid), precum și cele full hybrid (care dispun și de propulsie electrică fără încărcare din sursă externă), au ajuns să dețină, după 7 luni din 2022, o cotă de piață de 20,7%, cotă ce depășește cu 6,6% cota deținută de motoarele diesel.

Mașinile 100% electrice au ajuns să reprezinte 7,9% din piața românească în primele 7 luni ale anului, înregistrând

de
RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

Top 10 autoturisme preferate de români

Dacia Logan
Dacia Duster
Dacia Sandero
Dacia Spring
Ford Puma
Hyundai Tucson
Toyota Corolla
Dacia Jogger
Skoda Octavia
Toyota C-HR

Top 5 mașini 100% electrice preferate de români

Dacia Spring
Volkswagen UP!
Tesla Model 3
Hyundai Kona
Tesla Model Y

Top 5 mașini plug-in hybrid preferate de români

Renault Captur
Ford Kuga
Hyundai Ioniq
BMW X5
Mercedes GLC

Top 5 mașini hybrid preferate de români

Toyota Rav4
Toyota Corolla
Toyota C-HR
Toyota Yaris
Renault Arkana

Top 10 cele mai vândute mașini în Europa în primul semestru din 2022*

Volkswagen T-Roc
Ford Puma
Peugeot 2008
Dacia Duster
Renault Captur
Toyota Yaris Cross
Volkswagen T-Cross
Hyundai Kona
Opel Mokka
Opel Crossland

**Sursa:* Jato Dynamics

o creștere spectaculoasă față de aceeași perioadă din 2021 (+371%), când reprezentau doar 1,9% din piață.

Concret, în intervalul ianuarie – iulie, în România au fost înmatriculate 45.694 de mașini pe benzină, 9.849 de mașini diesel, 6.820 de mașini hybrid (nu sunt incluse și vehiculele mild-hybrid), 2.145 de mașini plug-in hybrid (PHEV) și 5.520 de mașini 100% electrice.

Piața de mașini second-hand, în cădere liberă

În ceea ce privește autoturismele second hand înmatriculate pentru prima oară în România, volumul acestora a atins în august 2022 cifra de 28.048 unități, înregistrând o scădere cu 19,46% față de august 2021. În primele opt luni din 2022, înmatriculările de autoturisme second hand au ajuns la valoarea de 213.413 unități, în scădere cu 20,96% față de perioada similară din 2021, respectiv 270.016 unități.

AUTO

„Revoluția“ monoposturilor de Formula 1 continuă în 2023

Cum din sezonul F1 2022 nu mai sunt decât șase curse de disputat, multe echipe au început deja să lucreze la mașinile care vor evolua anul viitor. Iar, potrivit regulamentului tehnic pentru 2023, „revoluția“ monoposturilor va continua.

RESUSCITAREA EFECTULUI DE sol, introdus în F1 de Brabham în 1978 și interzis în 1982, și introducerea, în premieră, a jantelor cu capace aerodinamice a readus spectacolul pe pistă în 2022, în Formula 1. Monoposturile 2022 nu dispun de „ventilatoare“ care să le „lipească“ de asfalt, ca „Fan car“-ul Brabham BT46B, dezvoltat de Gordon Murray, dar nu mai au podeaua plată. Constructorii au avut voie să „sculpteze“ tuneluri aerodinamice, care să genereze efect de sol și, prin urmare, forțe de apăsare suplimentare, mai ales când mașina rulează foarte aproape în spatele alteia. De asemenea, designul monoposturilor F1 2022 este mai „curat“, o serie de elemente aerodinamice restrictive fiind eliminate sau regândite.

Principalele schimbări din 2023, tot aerodinamice

În 2023, „revoluția“ monoposturilor de Formula 1 continuă. Iar principalele schimbări vor fi tot de natură aerodinamică. Efectul de sol introdus în 2022, de exemplu, a făcut ca, în unele cazuri, piloții să se plângă că monoposturile devin instabile, dificil de controlat.

Prin urmare, în 2023, principalele modificări vor fi tot de natură aerodinamică. Iar focusul va fi, în primul rând, pe design-ul podelei mașinilor. Inițial, se vorbea despre o ridicare a marginilor exterioare ale podelei cu 25 de milimetri, pentru ca specialiștilor să le fie mult mai dificil să „sigileze“ partea spate a tunelului Venturi de sub mașină, dar, după consultările dintre FIA și constructori, s-a decis ca ridicarea să fie de 15 milimetri.

de
RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

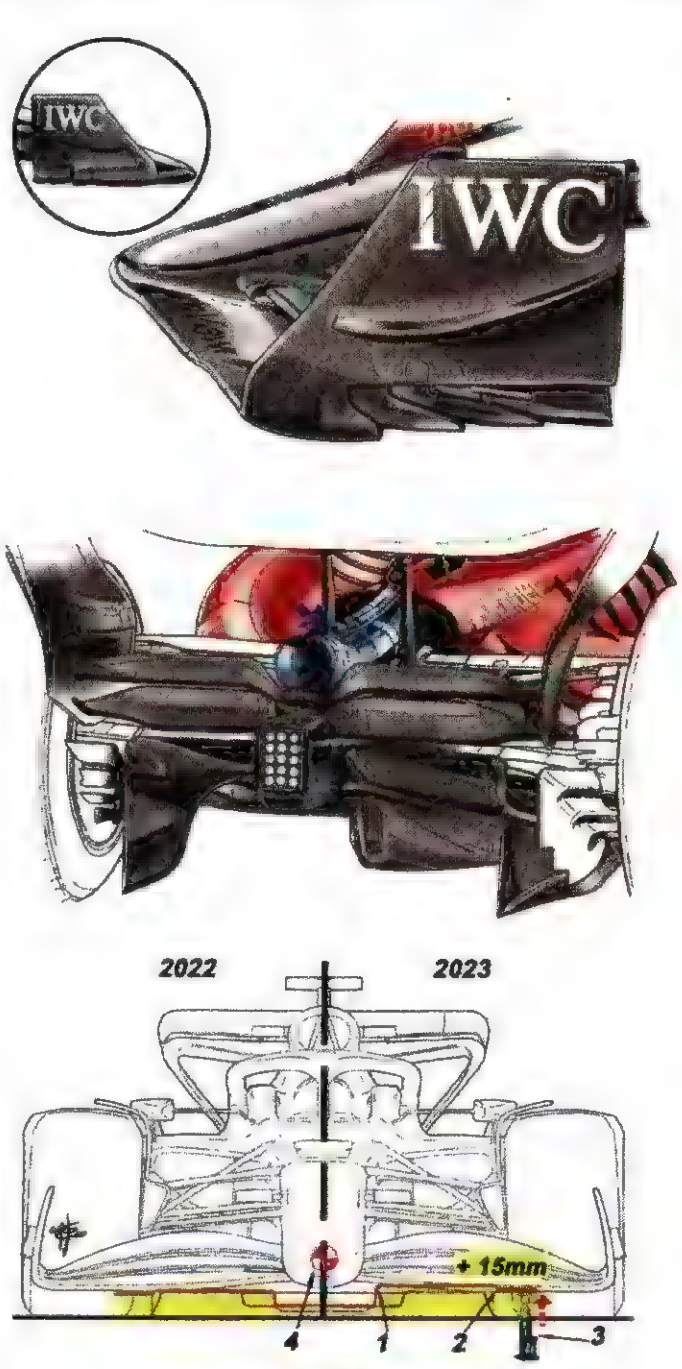

Deformarea verticală a podelei va fi de cel mult 5 milimetri, atât în jos, cât și în sus, atunci când este aplicată o sarcină de 250 de newtoni. În 2022, a fost permisă o deformare verticală de 8 milimetri în jos și de 12 milimetri în sus.

Limitarea capacității de flexare a podelei va reduce, împreună cu marginile înălțate, posibilitatea de a utiliza marginile exterioare ale podelei pentru a „prinde“ aerul sub caroserie la viteze superioare.

„Gâtul“ difuzorului spate va fi ridicat. Acest „gât“, care accelerează spectaculos curgerea aerului pe sub mașină, crescând forța de apăsare, se află în partea din spate a tunelului aerodinamic de sub monopost, undeva în zona aflată în spatele scaunului pilotului. Ridicarea „gâtului“ difuzorului va face partea inferioară a mașinii mult mai tolerantă din punct de vedere aerodinamic la modificările înălțimii dinamice inerente din timpul curselor.

De asemenea, noua geometrie a podelei monoposturilor de F1 va reduce vibrațiile resimțite de piloți în 2022.

Mai multă libertate în ceea ce privește designul aripii față

Echipelor li se va acorda puțin mai multă libertate în ceea ce privește designul și reglarea aripii față a monoposturilor. În prezent, flapsurile aripii față pot fi ajustate cu 35 de milimetri, dar, în 2023, FIA va permite ajustarea cu până la 40 de milimetri. În plus, raza filetului dintre elemente și consolele ce pot fi utilizate a fost mărită de la 2 milimetri la 4 milimetri, o modificare care este valabilă și pentru eleronul spate.

În spatele mașinii, merită de remarcat și faptul că există o modificare a înălți-

mii legăturilor aripilor. Acestea vor trebui montate cu 60 de milimetri mai sus decât în 2022, FIA învățând din incidentele care au avut loc în timpul sezonului actual.

Și, dacă tot am pomenit de lecții învățate, din 2023, știfturile de montare dintre motor și șasiu și dintre motor și transmisie vor necesita o rezistență la tracțiune mai mare de 100 kilonewtoni (kN).

Halo și „rollbar" mai puternice

Având în vedere amploarea accidentului lui Zhou Guanyu din Marele Premiu al Marii Britanii, FIA a decis să crească siguranța „celulei" pilotului. Haloul ce protejează cockpitul și „rollbar"-ul din spatele scaunului pilotului vor fi proiectate să suporte forțe mai mari.

Aceste noi reglementări vor cere, probabil, ca unele dintre echipe să reproiecteze structura din jurul cockpitului, din cauza solicitărilor crescute ale geometriei sale, la 935 de milimetri deasupra planului de referință. Orice piesă construită deasupra acestuia trebuie să poată rezista la o forță de 15 g de impact cu solul și să fie făcută dintr-un material rezistent la abraziune.

Alte modificări: greutate mai mică, benzină mai „caldă", evacuare restricționată

FIA a decis ca, din 2023, greutatea monoposturilor să scadă puțin.

Practic, revine masa țintă de 796 kg de dinainte de 2022. Cu toate acestea, greutatea minimă a motorului a crescut, deoarece unele dintre conductele asociate vor fi acum incluse în perimetrul acestuia.

Apoi, pentru a preveni apariția unei situații similare cu cele pe care le-am văzut în acest sezon, în care combustibilul este considerat prea rece, regulamentul a fost modificat pentru a se adapta la un prag de temperatură mai scăzut.

„Combustibilul dintr-o mașină nu trebuie să fie mai rece cu mai mult de zece grade decât temperatura ambientală sau cu mai mult de zece grade (anterior 20) sub cea ambientală în orice moment când mașina funcționează după ce a părăsit zona de garaj desemnată a concurentului", conform FIA.

Verificarea densității combustibilului va reduce, de asemenea, toleranța dintre combustibilul utilizat și cifra luată în timpul analizei de pre-aprobare de la 0,25% la 0,15%, limitând și mai mult posibilitățile de a câștiga performanță între cele două.

Rezervoarele de combustibil vor trebui să aibă montată o supapă de limitare a presiunii pentru a preveni suprapresurizarea, în timp ce presiunea internă maximă exercitată asupra camerei de combustibil nu trebuie să depășească 1,0 barG.

Modificări sunt operate și la reglementările referitoare la conductele de evacuare și wastegate, cu o nouă clauză adăugată pentru 2023 care prevede că „orice țeavă de evacuare wastegate prin care trec toate fluidele de evacuare wastegate trebuie să aibă o secțiune interioară mai mică de 1.500 mm², iar toate suprafețele exterioare trebuie să aibă un efect aerodinamic minim asupra fluxului de aer exterior".

FOTO: PROFIMEDIA

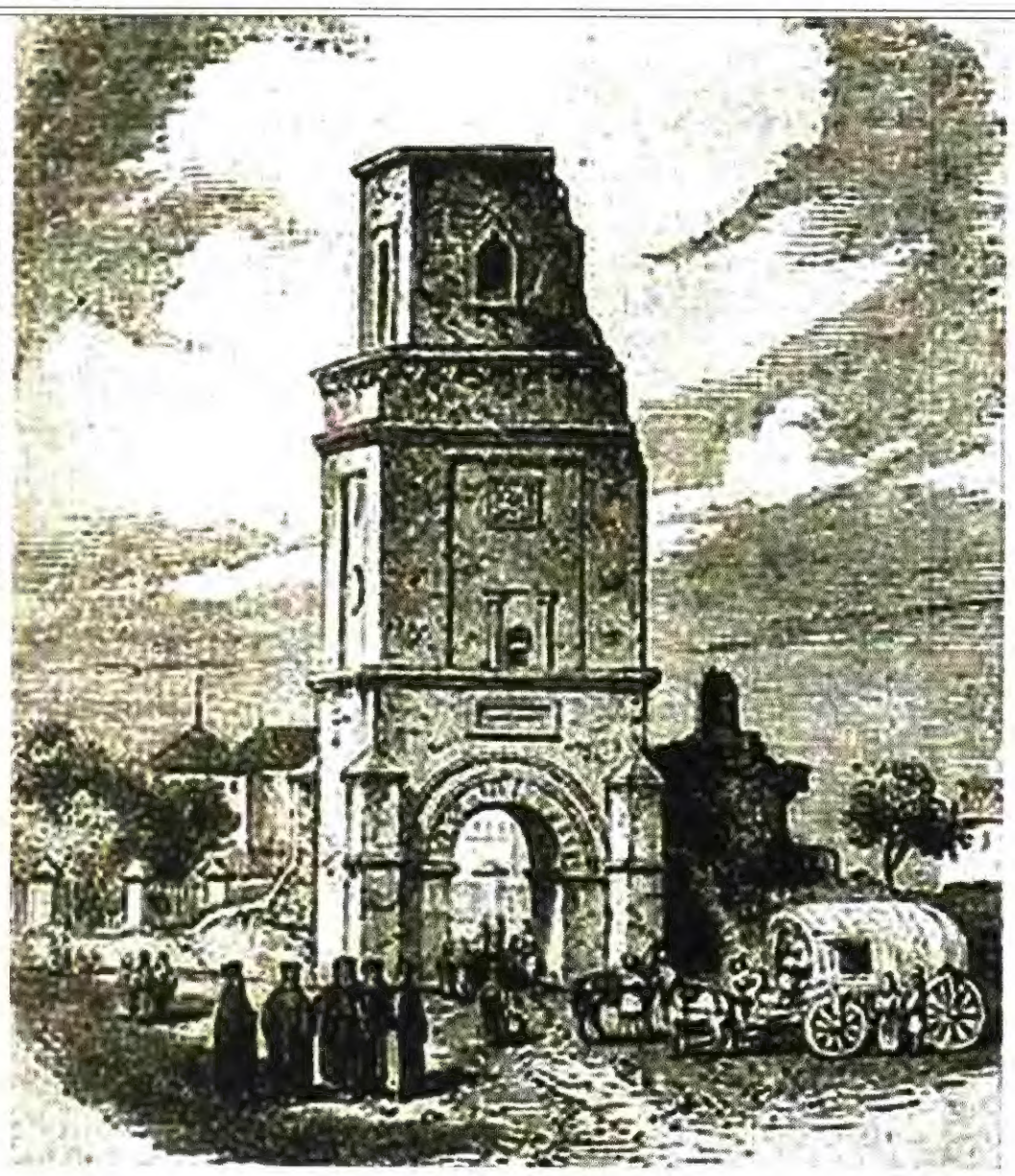

FOTO: GRAVURA DUPA UN DESEN DE C. DOUSSAULT

ISTORIE
O parte din Turnul Colței s-a prăbușit și a ucis un negustor

Cel mai puternic cutremur din Țara Românească

14 OCTOMBRIE 1802. LA 14 OCTOMBRIE 1802, A AVUT LOC CEL MAI PUTERNIC cutremur din istoria României, până în prezent. Se estimează că seismul a avut între 7,9 și 8,2 grade pe scara Richter și a fost resimțit și în Moscova, Sankt Petersburg, Insula Creta și Marea Egee.

Acesta este cel mai puternic cutremur consemnat în istoria României și unul dintre cele mai mari din istoria Europei. Durata acestuia a fost de 2 minute și 55 de secunde. Cutremurul a fost urmat de o serie de replici, cea mai mare având o magnitudine de 5,5 grade pe scara Richter.

Cutremurul a făcut ravagii nu numai la noi în țară, ci și în împrejurimi.

Mănăstirea Cotroceni, Biserica Sf. Nicolae sau turnul Colței, clădirile simbol din acea vreme ale Capitalei României, au fost distruse. Au izbucnit multe incendii, cel mai probabil din cauza răsturnării sobelor. Pământul s-a despicat în unele locuri, apă verde cu miros de sulf țâșnind afară.

În Bulgaria, orașele Ruse, Varna și Vidin au fost aproape complet distruse. Forța cutremurului a crăpat ziduri până în nordul îndepărtat, în Moscova.

Seismul a avut loc la ora 12:55. Acesta a fost urmat de șase replici puternice, care au durat cumulat aproximativ 3 minute. Deși magnitudinea cutremurului a fost foarte mare, în România au fost doar patru morți: negustorul ambulant ucis de Turnul Colței, o femeie, copilul său și o altă victimă.

30 SEPTEMBRIE – 20 OCTOMBRIE

Descoperirea planetei Neptun

23 Septembrie 1846. Descoperirea planetei Neptun de către astronomul francez Urbain Jean Joseph Le Verrier și astronomul britanic John Couch Adams; descoperirea e confirmată de astronomul german Johann Gottfried Galle.

Prima competiție sportivă din România

28 septembrie 1874. Are loc, la București, prima competiție internațională documentată din istoria sportului românesc - un concurs de tir (tragere la semn).

Prima extracție de dinți cu anestezie

30 septembrie 1846. Prima extracție de dinți fară durere, sub anestezie, efectuată de William Thomas Green Morton pe pacientul sau Eben Frost.

Reunirea Germaniei de Est cu Germania de Vest

3 octombrie 1990. Germania de Est se reunește cu Germania de Vest. Astfel ziua de 3 octombrie înlocuiește ziua de 17 iunie ca zi de sărbătoare națională a Germaniei.

Primul hit Beatles

5 octombrie 1962. Membrii trupei The Beatles au lansat primul lor hit în Anglia, *Love Me Do*.

Bătălia de la Șelimbăr

18 octombrie 1599. Mihai Viteazul învinge oastea transilvană condusă de Andrei Bathory; întregul teritoriu al Transilvaniei intră în stăpânirea lui Mihai Viteazul.

CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE A ROMÂNIEI

DEDICARE / AFACERI / PROFESIONALISM

ÎMPREUNĂ
PENTRU AFACEREA TA

Camera de Comerț și Industrie a României
Bd. Octavian Goga nr. 2, Sector 3, București, 030982, România
Tel: 021 319 01 01 / Fax: 021 319 00 92
e-mail: ccir@ccir.ro
www.ccir.ro

THE ONLY DEVELOPER OF MIXED-USE URBAN REGENERATION PROJECTS IN ROMANIA

IAȘI • TIMIȘOARA • CLUJ-NAPOCA • SUCEAVA

RETAIL

5 regional projects &
Family Market Miroslava
310,000 sqm

UNDER DEVELOPMENT

Family Market Bucium
Iulius Mall Suceava expansion
20.000 sqm

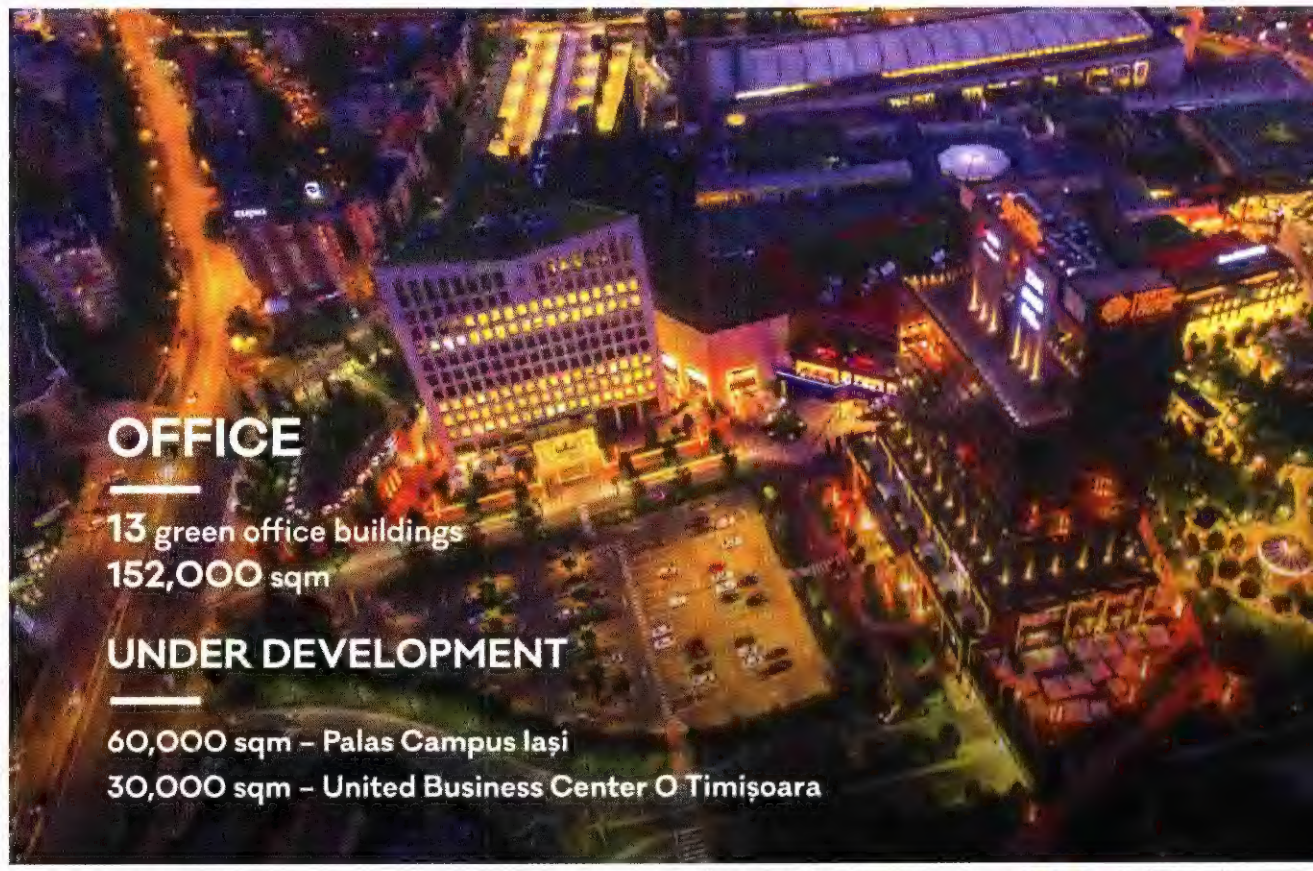

OFFICE

13 green office buildings
152,000 sqm

UNDER DEVELOPMENT

60,000 sqm – Palas Campus Iași
30,000 sqm – United Business Center O Timișoara

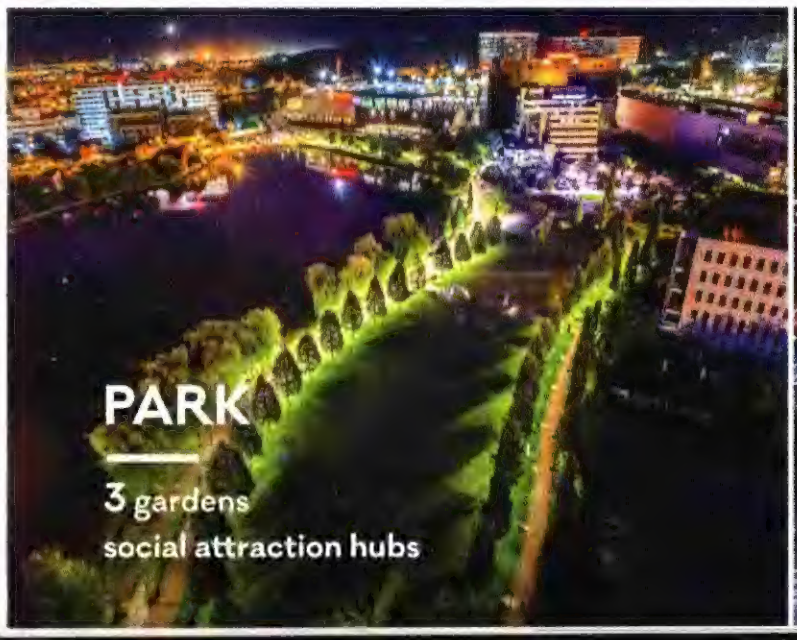

PARK

3 gardens
social attraction hubs

INFRASTRUCTURE

new roads * street upgrade * underground
vehicular passage * parking spaces *
alternative transportation facilities

70 million visits
every year

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2025